

Snad to přežijem ve zdraví...

Zase bude plkat
o mikroutech,
a ne o mně!

**Prodám vánoční stromek. Od doby co ho mám se mi
už několikrát zjevila panna Marie i s Ježíšem a
občas přijdou i Kašpar, Melichar a Baltazar.** *Havína*

Sisters of the Valley

The Huffington Post

6. 4. 2016

These Cannabis Growing Nuns Answer To A Higher Power

These Cannabis Growing Nuns Answer To A Higher Power

Photographers capture the mind-altering heroines known as the Sisters of the Valley.

04/06/2016 10:23 am ET 13 K

•[Priscilla Frank](#) Arts Writer, The Huffington Post

When photographers [Shaughn Crawford and John DuBois](#) heard about two feminist nuns growing cannabis, they knew they wanted to get it on camera. The photographers tracked down Sister Kate and Sister Darcy, who graciously invited them to their central California "abbey" to watch the magic in action.

Before we say anything else, Sister Kate and Sister Darcy are self-ordained nuns who created their own order. So, although they wear white robes and call themselves highly spiritual, they are not Catholic, nor are they abstinent or subordinate to any priest. Rather, they are vegan, feminist [Bernie Sanders supporters](#) who believe in every human's god-given right to cannabis.

However, the [Sisters of the Valley](#), as they call themselves, aren't interested in just getting their customers high. Rather, the Sisters seek to treat suffering and assuage the pain of individuals battling anything from cancer and arthritis to diaper rash and hangovers.

Their salves, tonics and tinctures contain high volumes of CBD, the healing ingredient in cannabis, with little to no THC, the psychoactive element. All the products are organic, lab-tested and pesticide-free. Furthermore, the sisters only bottle their tinctures during full moons and say a prayer for healing with every bottle and jar sold.

The sisters are driven by a desire to relieve. "We disagree with the concept that suffering is normal and a part of life," Sister Kate explained in an interview with The Daily Beast. "We think that's bullshit. Suffering isn't a part of life; they're making it so when they criminalize plant-based remedies.,"

In their quest for natural healing, the Sisters have encountered both immense support and hard resistance. Their Etsy account, which often sold out of its salves, has been shut down and, in January, the municipal government of Merced placed a temporary ban on weed cultivation. "It's frustrating to me because there are all of these people with negative attitudes about something that is truly God's gift," Sister Darcy told Merry Jane.

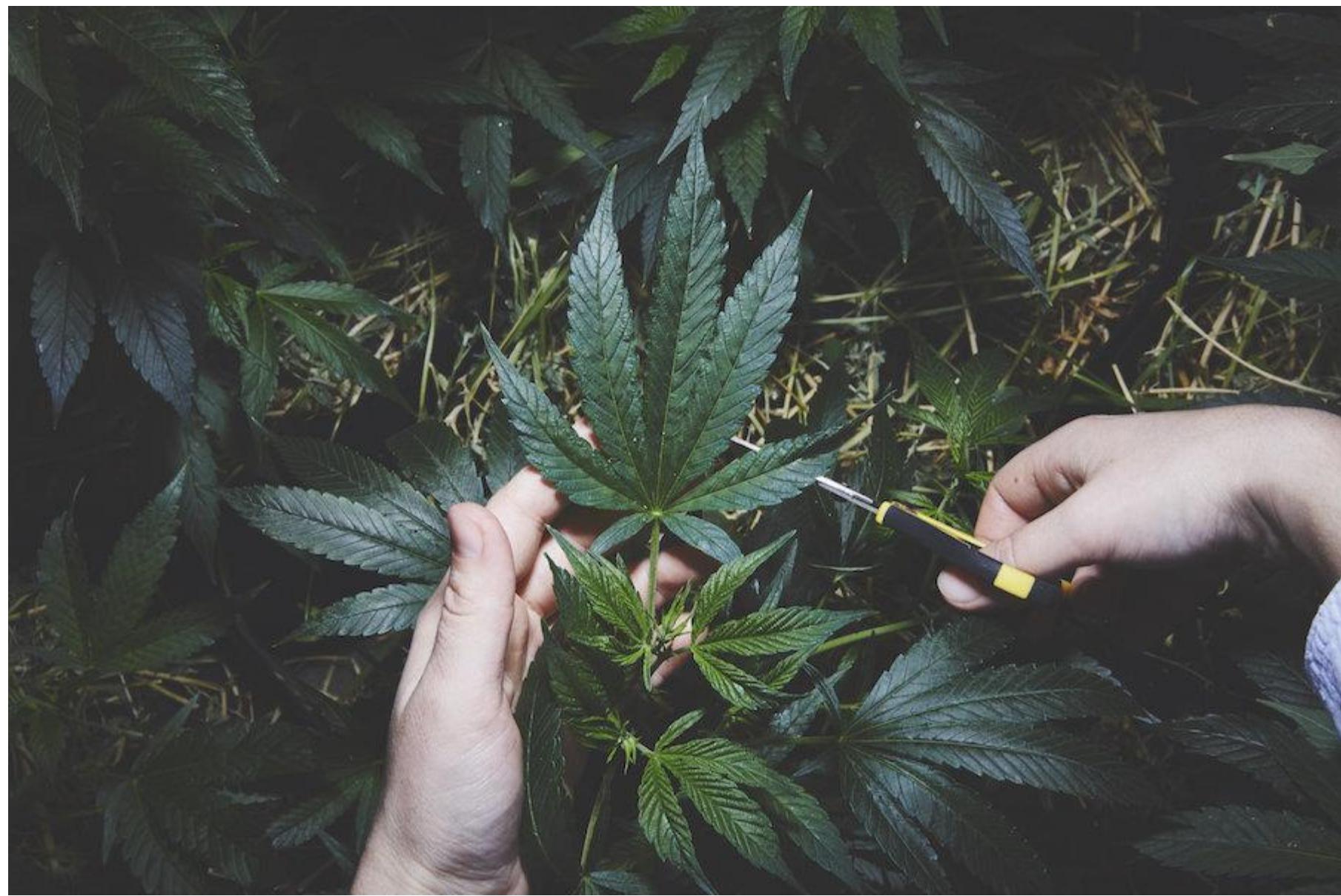
In their photo series, Crawford and DuBois capture a day in the life of the two marijuana-growing "nuns," documenting the entire process from growing to trimming to concocting CBD products. All the while, Kate and Darcy's all-white ensembles provide a wonderfully confounding image, communicating just how trippy real life can be, even sans THC.

Although the Sisters of the Valley are not actual Catholic nuns, they do take inspiration from the bona fide abbesses in their lives. "I always wanted to be a sister," Sister Kate said. "But I couldn't be in a sisterhood that wasn't empowered. I try to emulate the Catholic nuns standards of excellence. They stood for something. I'm trying to bring that back."

The sisters are driven by a desire to relieve. "We disagree with the concept that suffering is normal and a part of life," Sister Kate explained in an interview with The Daily Beast. "We think that's bullshit. Suffering isn't a part of life; they're making it so when they criminalize plant-based remedies."

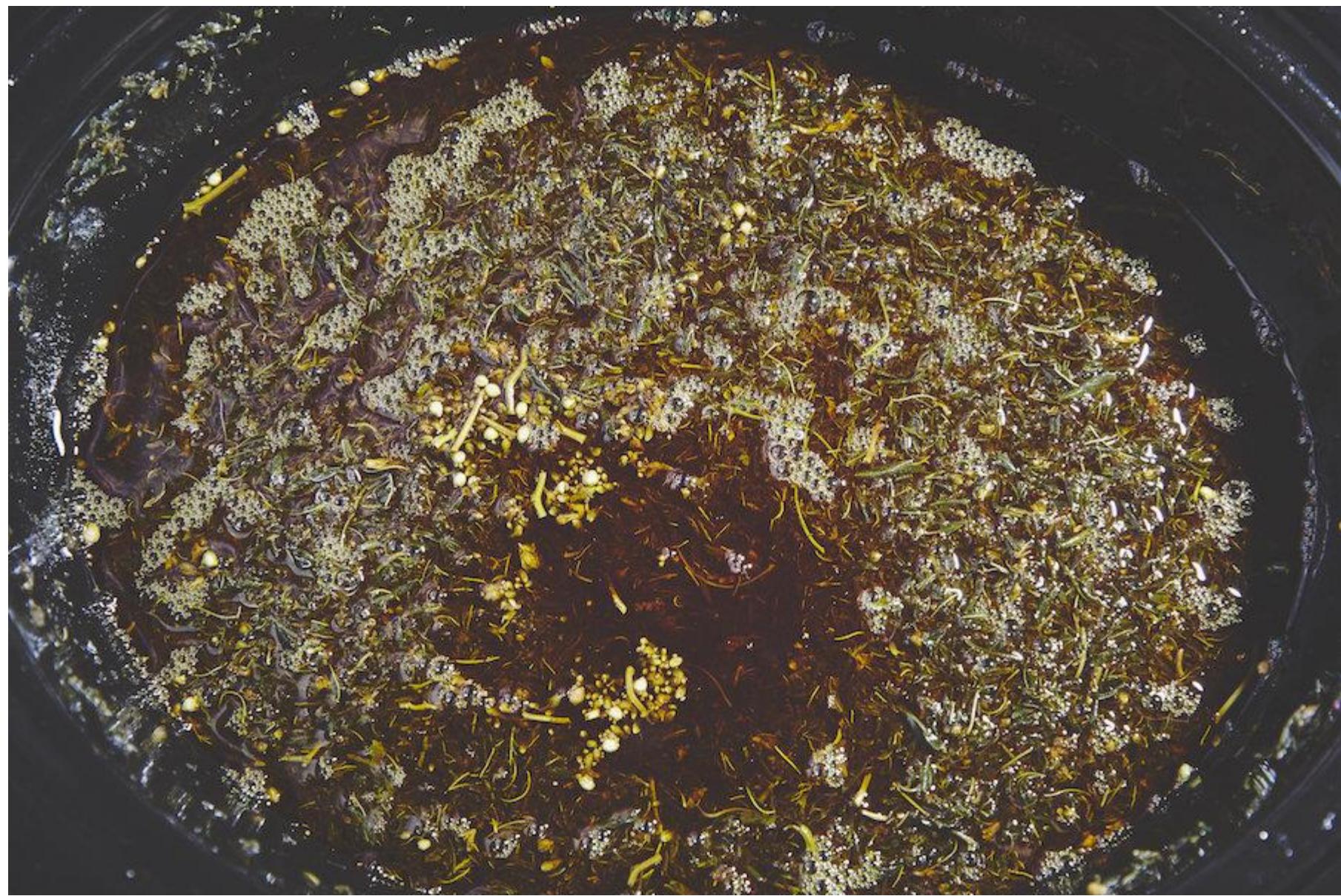

Vítejte v ZOO nacházející se v našem břiše!

Výzkum střevního mikrobiomu v poslední dekádě doslova explodoval. Gastrointestinální

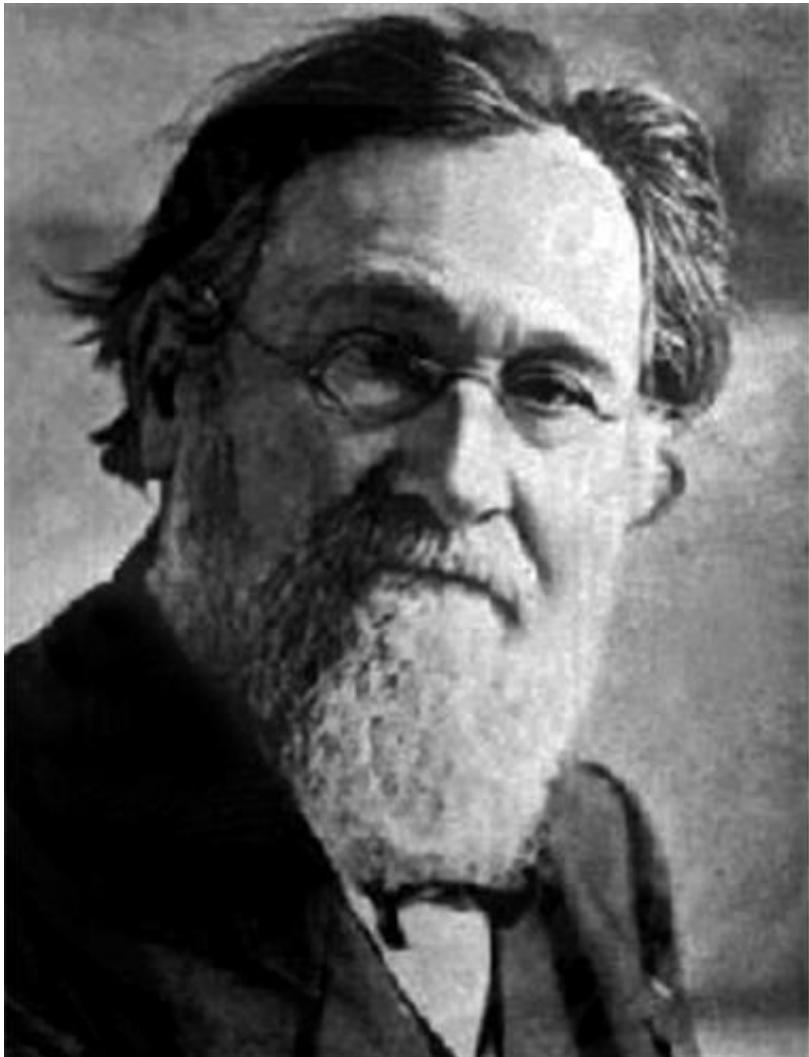
trakt (GIT) byl dlouho považován pouze za trávící orgán, nové technologie nás přivedly k poznání, jaký dopad má střevní mikrobiom na naše zdraví a nemoci. Víme o jeho úloze v metabolismu, imunitním systému a o jeho vlivu na chování. Víme také o jeho změnách po porodu, změnách přicházejících s věkem

v průběhu života, změnách souvisejících s charakteristikami prostředí, se stresem, se zdravotním stavem a s podávanými léky. Je toho dost, co o něm víme a nepochybně mnohem více je toho, co o něm ještě nevíme.

Trpaslík
z čeledi
FIRMICUTŮ
vyslaný L !!!
z břicha leze
v mozku
na pokažený
neuron,
aby ho
opucoval
a opravil.

Foto Honzák

Dá se říci, že byl Mečnikov první, kdo poznal, že makroorganismus je sám schopen se bránit proti mikroorganismům, tedy proti infekcím.

Ilja Mečnikov (1845 – 1916) tvrdil, že stárnutí je způsobeno travou člověka střevní flórou, tedy saprofytickými, neboli (zdánlivě?) neškodnými bakteriemi, jež jsou trvale ve střevech a pomáhají při trávení. Proti přebujení této flóry a tím proti stárnutí doporučoval Mečnikov zvyšovat střevní kysání, což se podle jeho pozorování prý osvědčilo u bulharských venkovanů. A tak na konci vědecké dráhy Ilja Iljič Mečnikov propagoval požívání jogurtů.

Mikrobiom – 10^{14} elementů
ovlivnitelných stravou
a patrně potrefených ATB.

ALLANA COLLEN

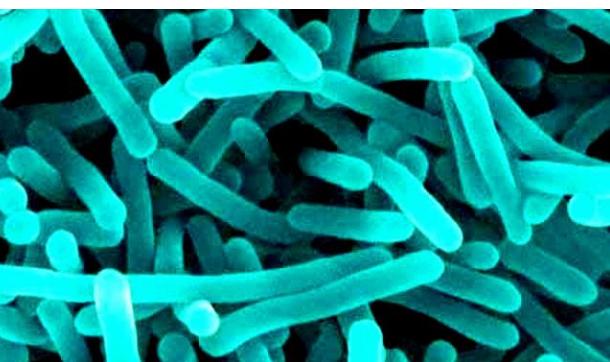
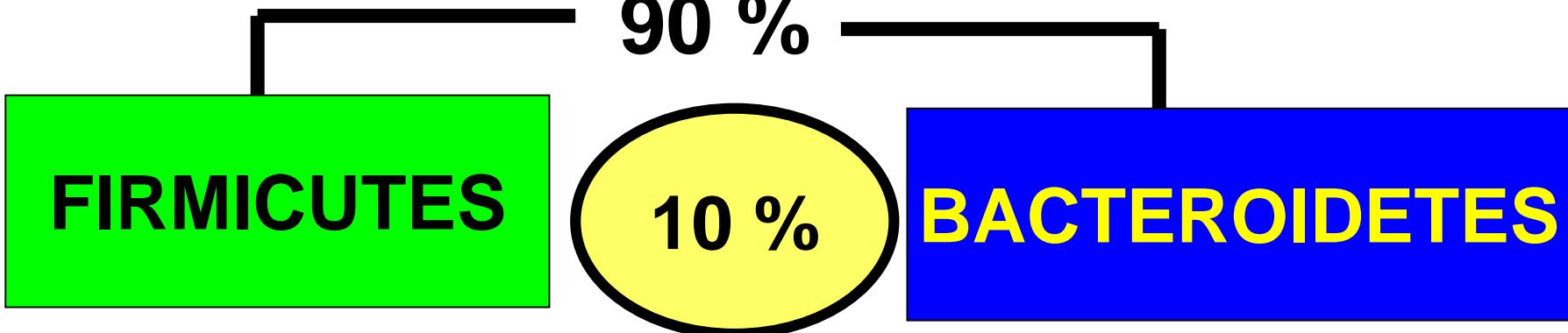
10 % ČLOVĚKA

aneb

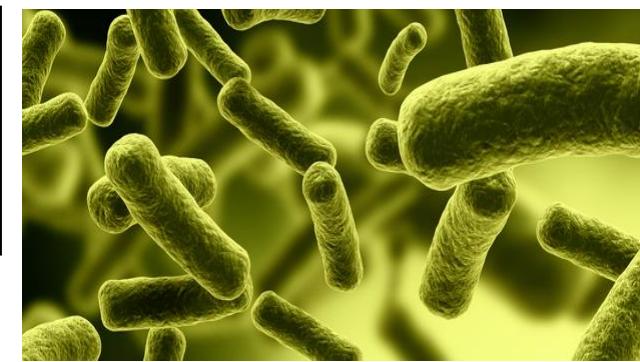
MIKROBY VE VAŠEM TĚLE
JSOU KLÍČEM K VAŠEMU
ZDRAVÍ A ŠTĚSTÍ

Šestá kapitola
této knihy má
nadpis:
JSTE TO,
CO JEDÍ.
Kdo?
Mikrobi
ve vašem střevě.

<http://blog.aktualne.cz/blogy/radkin-honzak.php?itemid=26786>

INDIVIDUÁLNÍ
SMĚS

Clostridia (anaerobic),
Bacilli (obligate or
facultative aerobes) and
the Mollicutes.

Bacteroides and
Prevotella are gram-
negative, anaerobic,
rod-shaped bacteria.

**Zde je
Firmikutovo**

**U nás vládnou
Prevotella**

Panda velká je nádherný **medvěd** **ŠELMA** dorůstající váhy až 120 kilogramů a výšky až 150 centimetrů.

Hlavní složku potravy pandy velké tvoří bambusové listy, kterých dokáže za den spořádat neuvěřitelných třicet kilogramů.

A close-up photograph of a giant panda's head and shoulders. The panda has white fur on its face, neck, and chest, with black patches around its eyes and ears. It is surrounded by green bamboo leaves and stems. The background is blurred green foliage.

Šelma se živí jako
přežvýkavec...

Klidně strávím
celulózu!

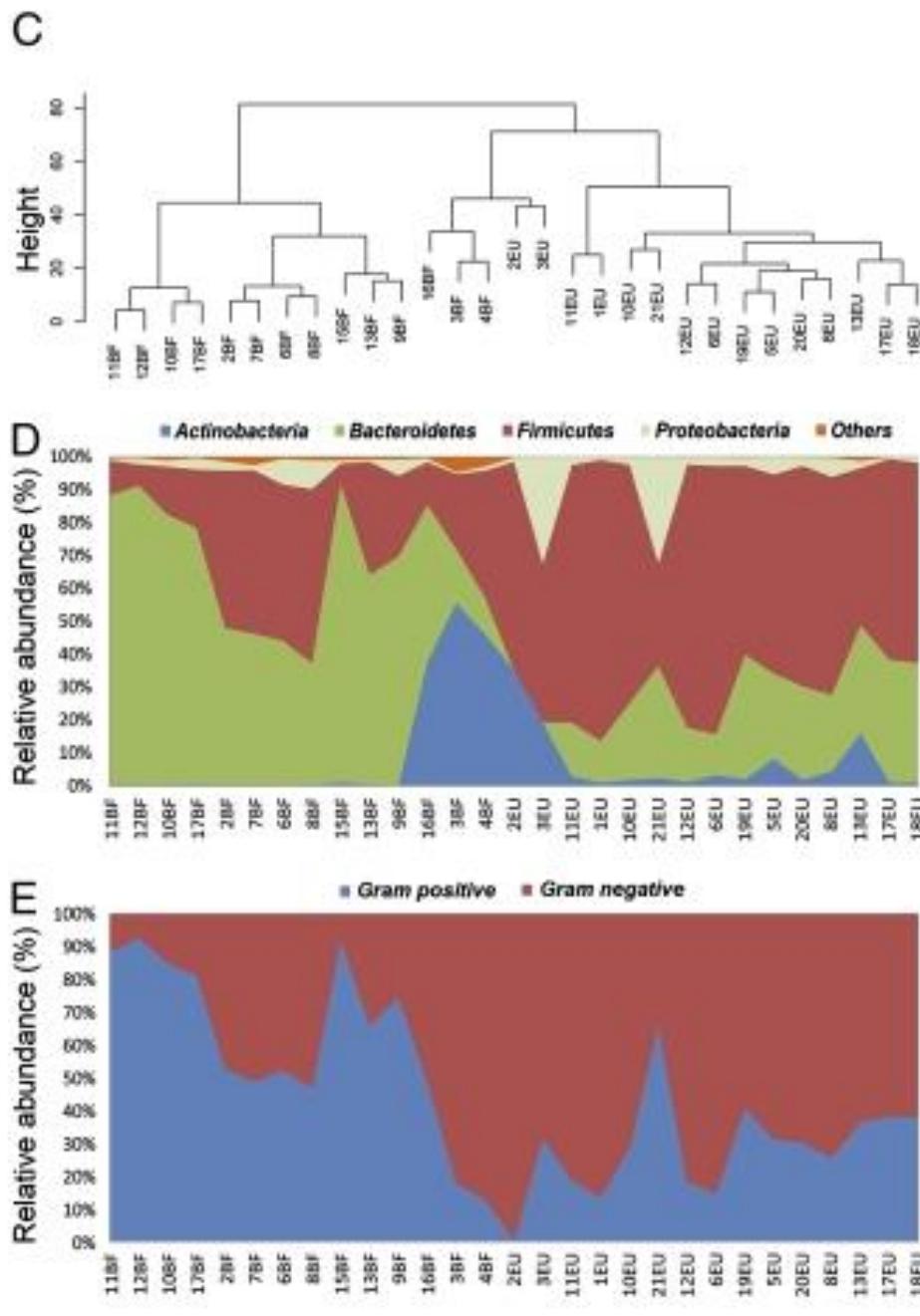
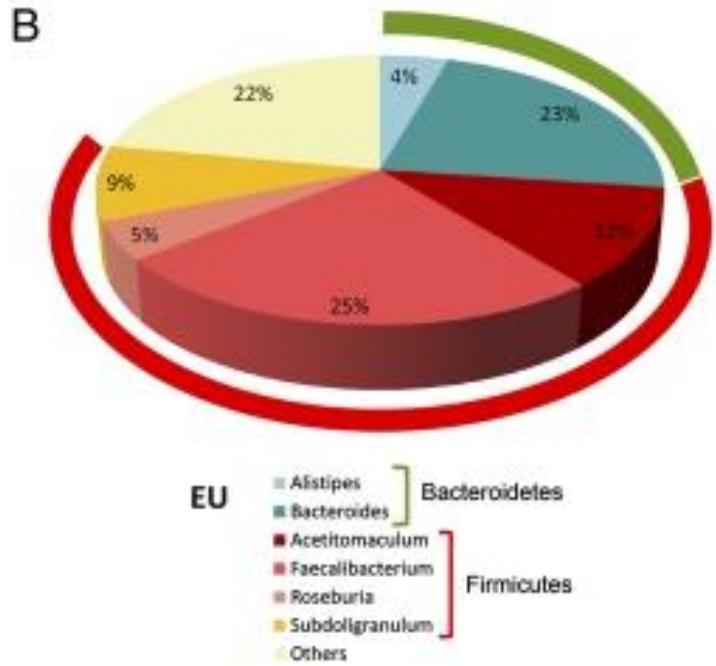
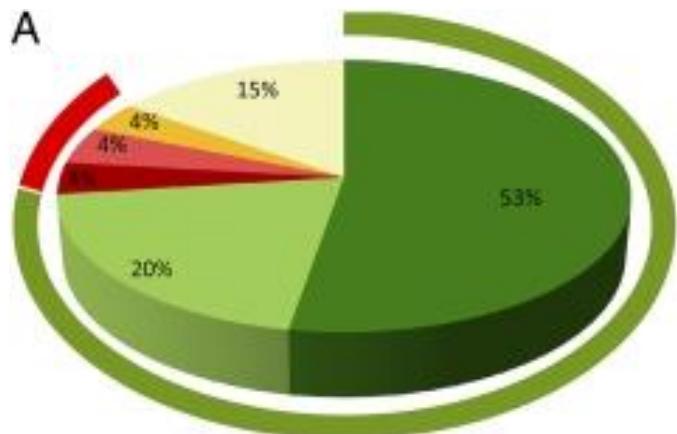

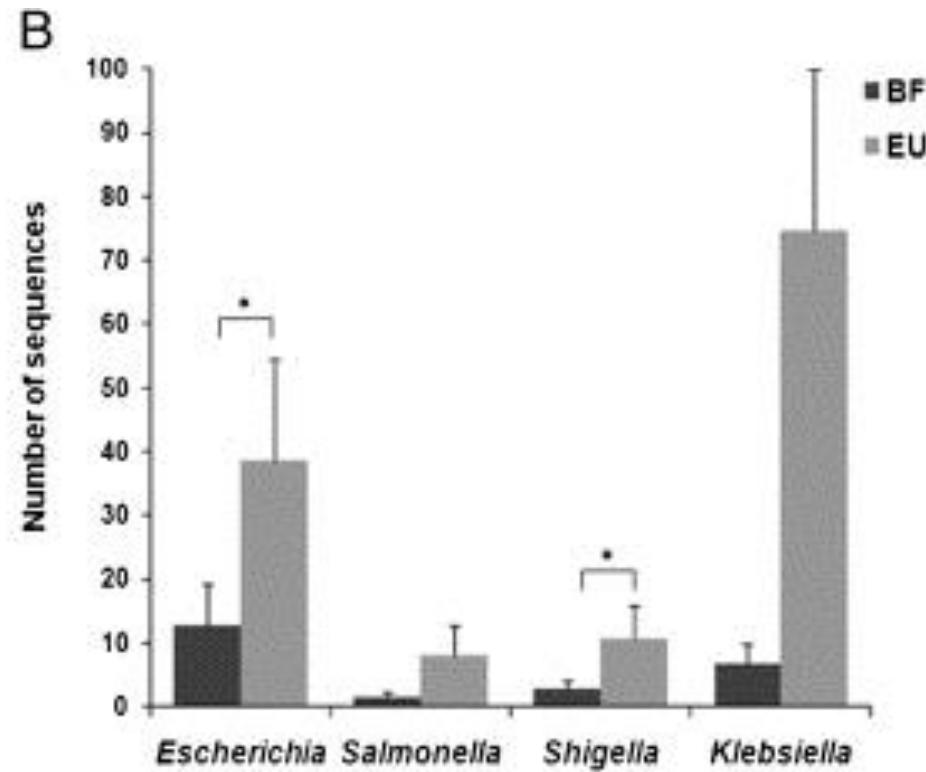
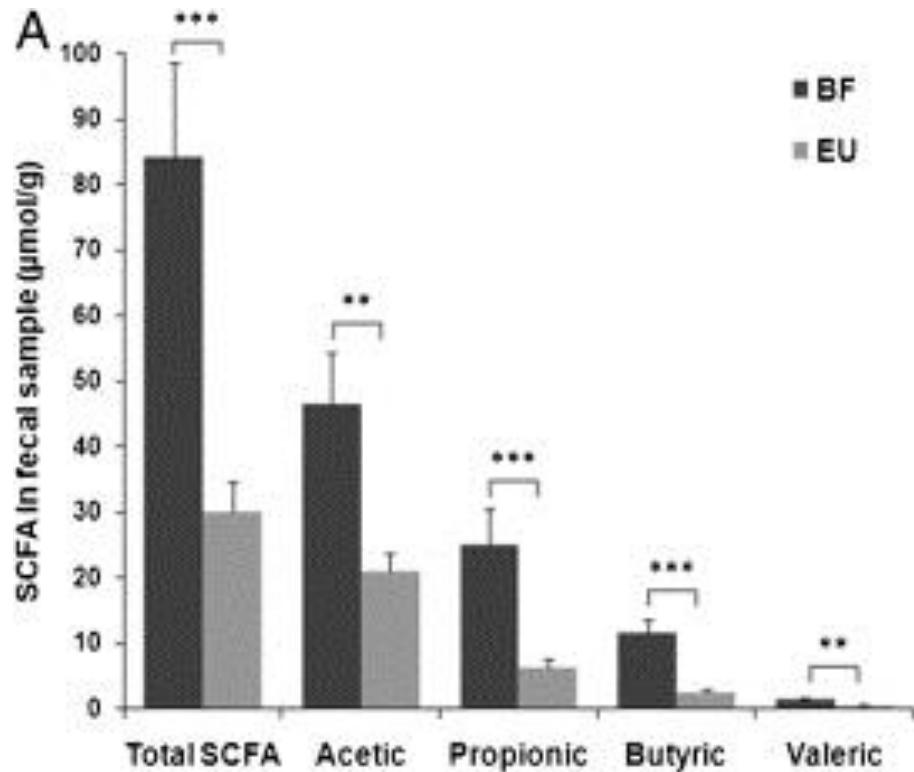
BURKINA FASO

Proso;
Čirok namletý do mouky;
Pálivá kaše z místní zeleniny, fazole;
Kuře občas;
Termiti v období deštů.

ITÁLIE

Pizza;
Těstoviny;
Maso;
Sýry;
Limonády;
Zmrzlina;
Brambůrky;
Cereálie.

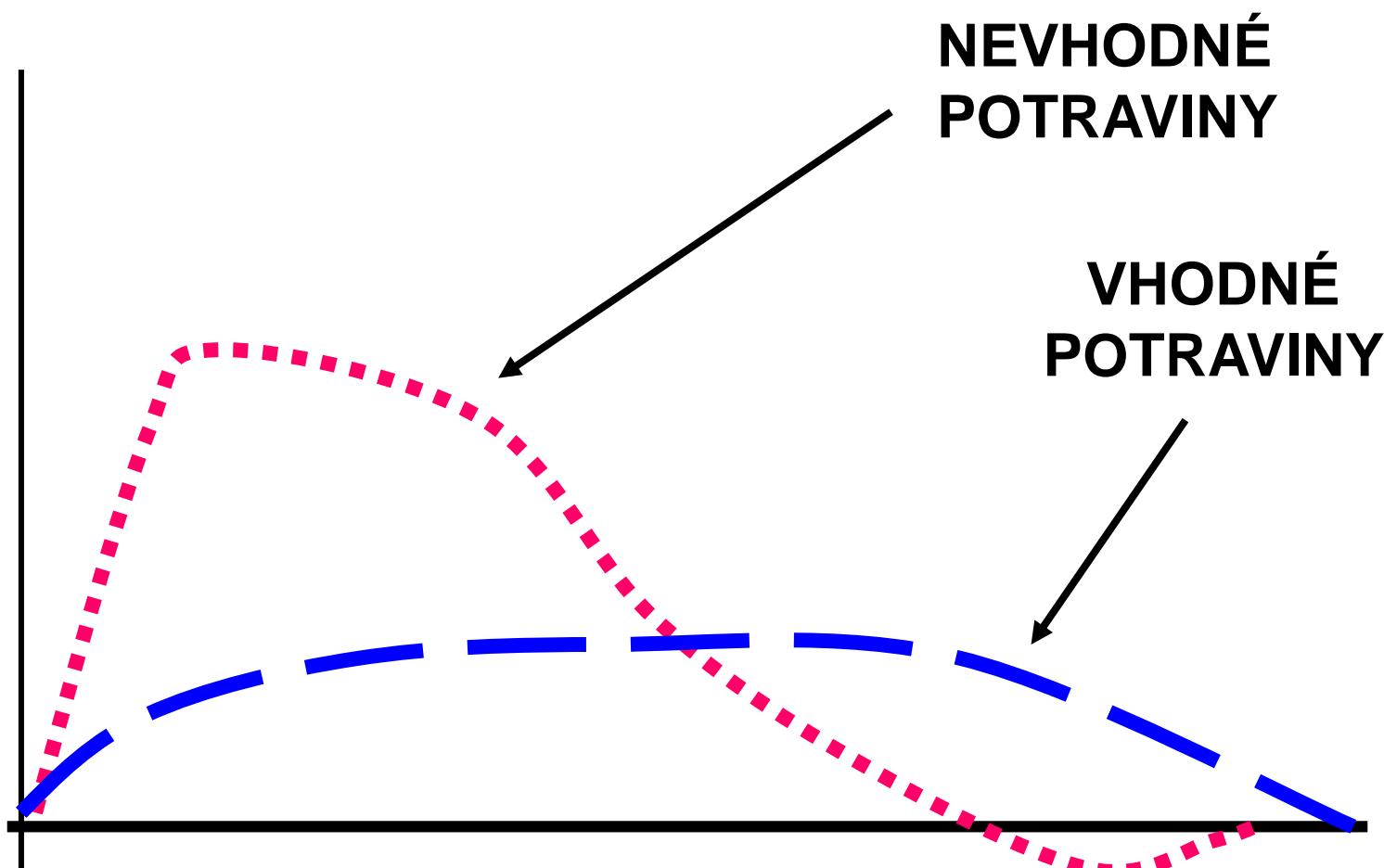

PROTEKTIVNÍ
(receptor GPR43)

POTENCIÁLNĚ
PATOGENNÍ

**Ke správnému vyvážení mikrobiomu
není nutné putovat do Izraele
do Weizmann Institute of Science:**

Weizmann Institute of Science

Monitorování glykemie kontinuálně

**Good for Saleyha's
blood sugar levels
included:**

avocado
croissant
yoghurt & granola
banana & walnuts
omelette,
chocolate
ice cream & cola

**Bad for Saleyha's blood
sugar levels included:**

grapes
cereal with milk
pizza
pasta
tomato soup
chicken sandwich (on
wholemeal bread)
orange juice and sushi

Ke správnému vyvážení mikrobiomu stačí drobátko změnit stravovací zvyklosti

BÍLKOVINY

TUKY

VLÁKNINA

SACHARIDY

Ke správnému vyvážení mikrobiomu stačí TROŠINKU ubrat tuků a sacharidů

BÍLKOVINY

**a přidat
vlákninu!**

TUKY; - 6 %

VLÁKNINA

SACHARIDY; - 2 %

**Ke správnému vyvážení mikrobiomu stačí
drobátko změnit stravovací zvyklosti**

BÍLKOVINY

TUKY

SACHARIDY

**Ke správnému vyvážení mikrobiomu stačí
TROŠINKU ubrat tuků a sacharidů**

BÍLKOVINY

TUKY; - 6 %

SACHARIDY; - 2 %

**a přidat
vlákninu!**

VLÁKNINA

Tohle je jen připomenutí pro zapomětlivé,
aby rozdíl byl vidět

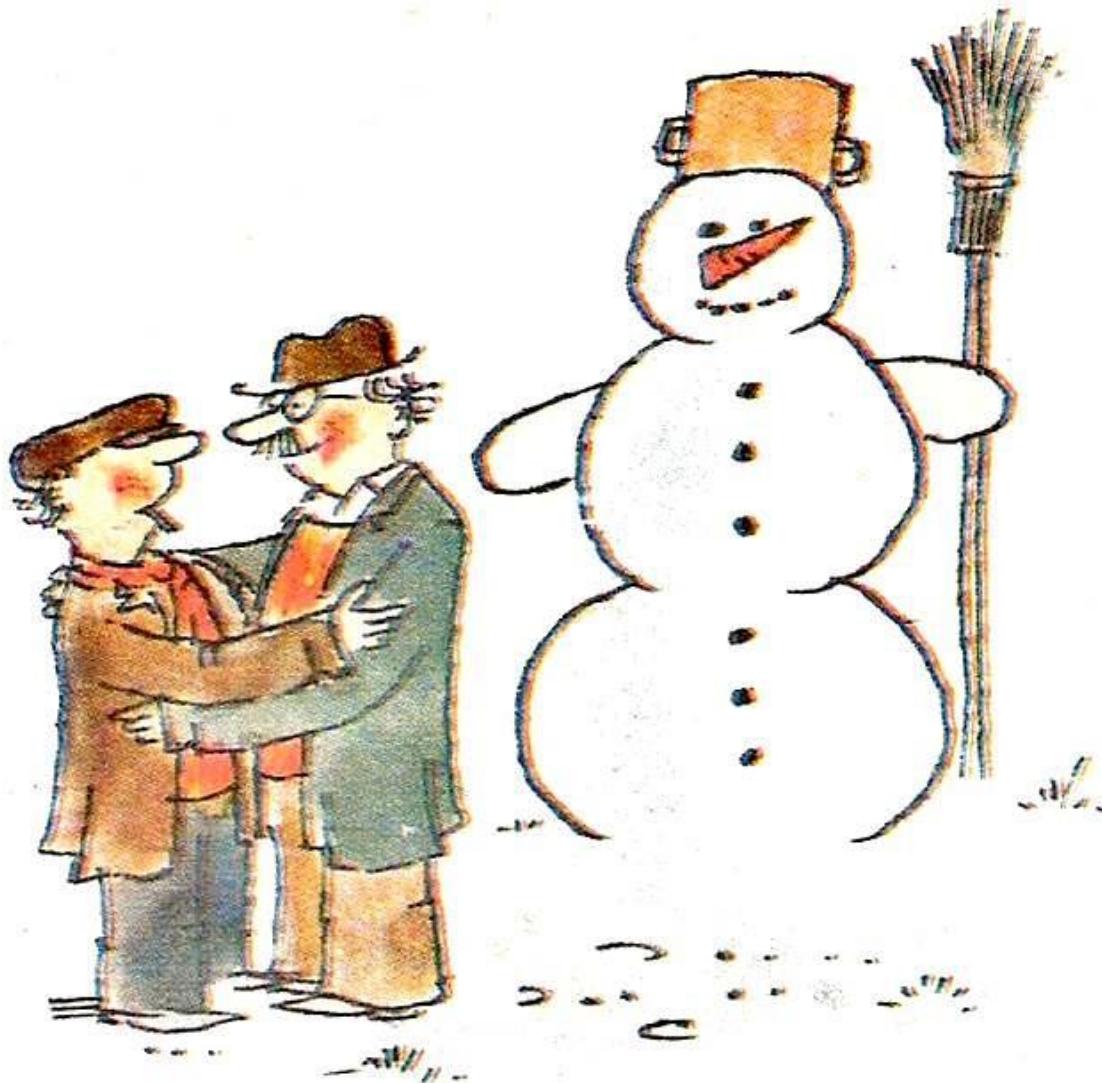
Are beards good for your health?

In this study, published in the Journal of Hospital Infection, they swabbed the faces of 408 hospital staff with and without facial hair.

They had good reasons for doing so. We know that hospital-acquired infections are a major cause of disease and death in hospitals, with many patients acquiring an infection they didn't have when they went in. Hands, white coats, ties and equipment have all been blamed, but what about beards?

Well, the researchers were surprised to find that it was the clean-shaven staff, and not the beardies, who were more likely to be carrying something unpleasant on their faces.

The beardless group were more than three times as likely to be harbouring a species known as methicillin-resistant staph aureus on their freshly shaven cheeks. MRSA is a particularly common and troublesome source of hospital-acquired infections because it is resistant to so many of our current antibiotics

Vladimír Renčín

„Podařilo se! Nežili jsme zbytečně, něco po nás zůstane!“

THESE
BOOKS
ARE HERE
FOR AN
ESSENTIAL
STRUCTURAL
PURPOSE.
THEY
ARE
NOT
FOR
SALE.

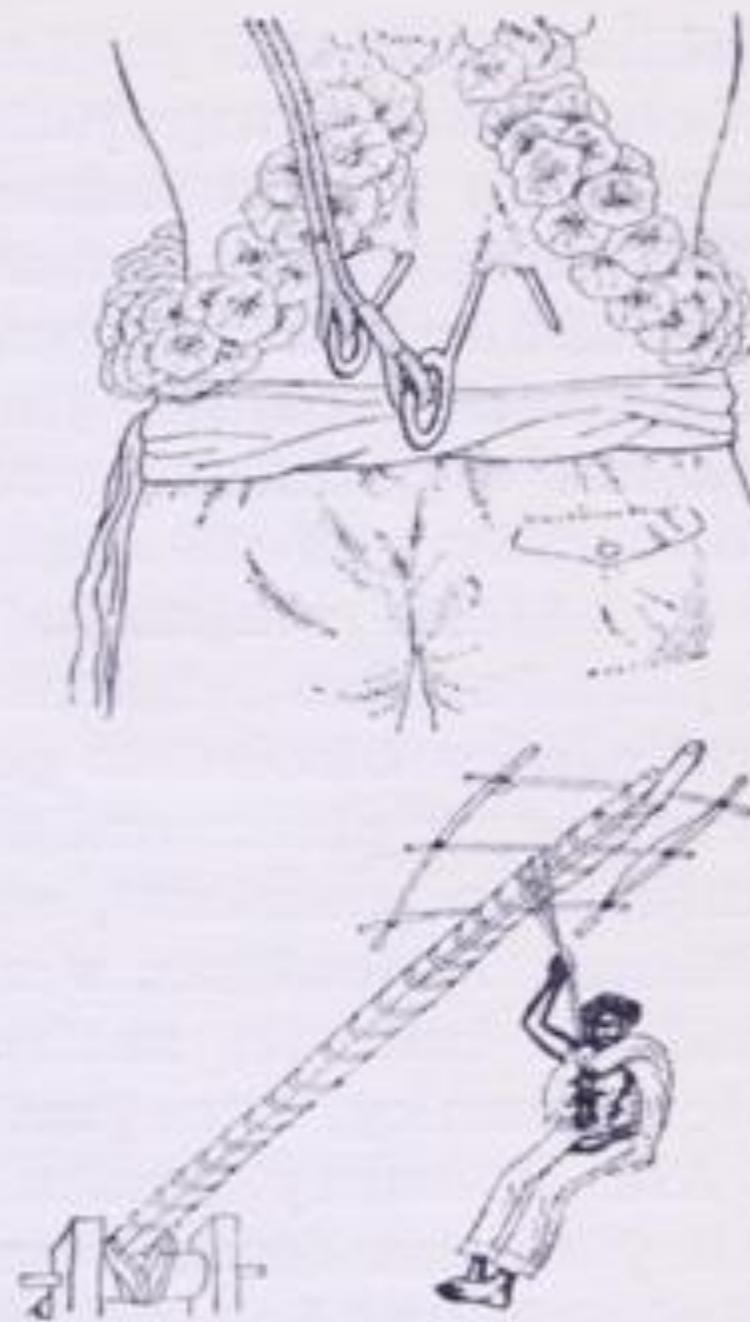
crash

j.g. ballard
nobody knows my name

THE SALT EATERS TONI CADE BAMBARA

**Tento obraz nakreslil
sám Melzack a vložil
je do prvního vydání
své knihy ZÁHADA
BOLESTI.**

**Mladík představuje
„vtělení božstva
žehnajícího úrodu“.
Zavěšen na železných
hácích objede několik
vesnic. Po vynětí se
rána posypaná
popelem hojí per
primam do několika
dnů.**

O PLACEBU

aneb

Jak se NĚCO
může stát NICEM,
nebo naopak,
kterak z NICŮ
vzniknou NĚCA

Placebo (z latinského placere – líbit se) je neúčinná látka, která je upravena do stejné formy jako lék (stejný vzhled, stejná chuť). Analogicky lze použít pojmenování placebo i pro další terapeutický postup (například terapeutický přístroj nebo forma psychoterapie), u kterého se nepředpokládá, že by byl terapeutický vliv vyšší než jen nespecifický psychoterapeutický vliv léčení. Pokud má placebo negativní účinky, nazývá se nocebo (latinsky „uškodím“).

Placebo je používáno jako kontrolní vzorek při testování účinností léků a terapeutických přístrojů. Pokud se během testování prokáže, že účinnost placebo je stejná jako účinek testovaného léku, je zlepšení stavu po použití testovaného postupu pouze výsledkem sugesce. Takový výsledek testování se interpretuje tak, že testovaný terapeutický postup není účinný.

Přece jí „NĚCO“ musím dát!

Zneužité placebo – díl I.

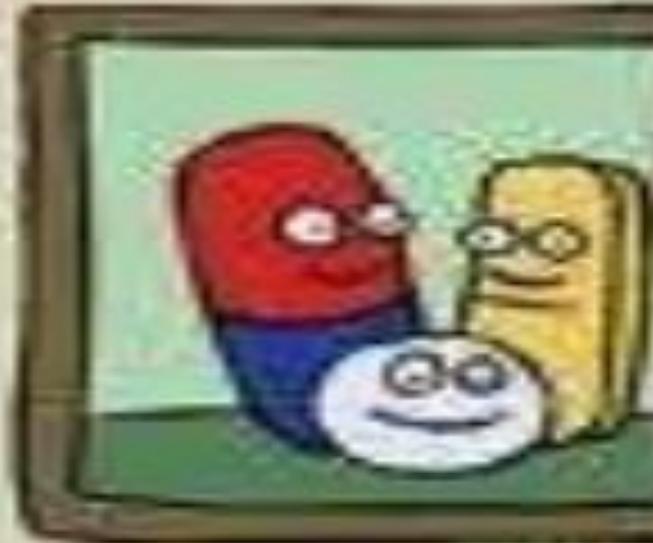
Větev A žluté a hnědé tablety,
větev B zelenožluté a zelenavé
kapsle, větev C, placebo = „NIC“

DVOJSLEPÁ
(bratr Žižka
a strýc Homér)
kontrolovaná
(NKÚ)
nezávislá studie
(za peníze
firmy Lukoil)

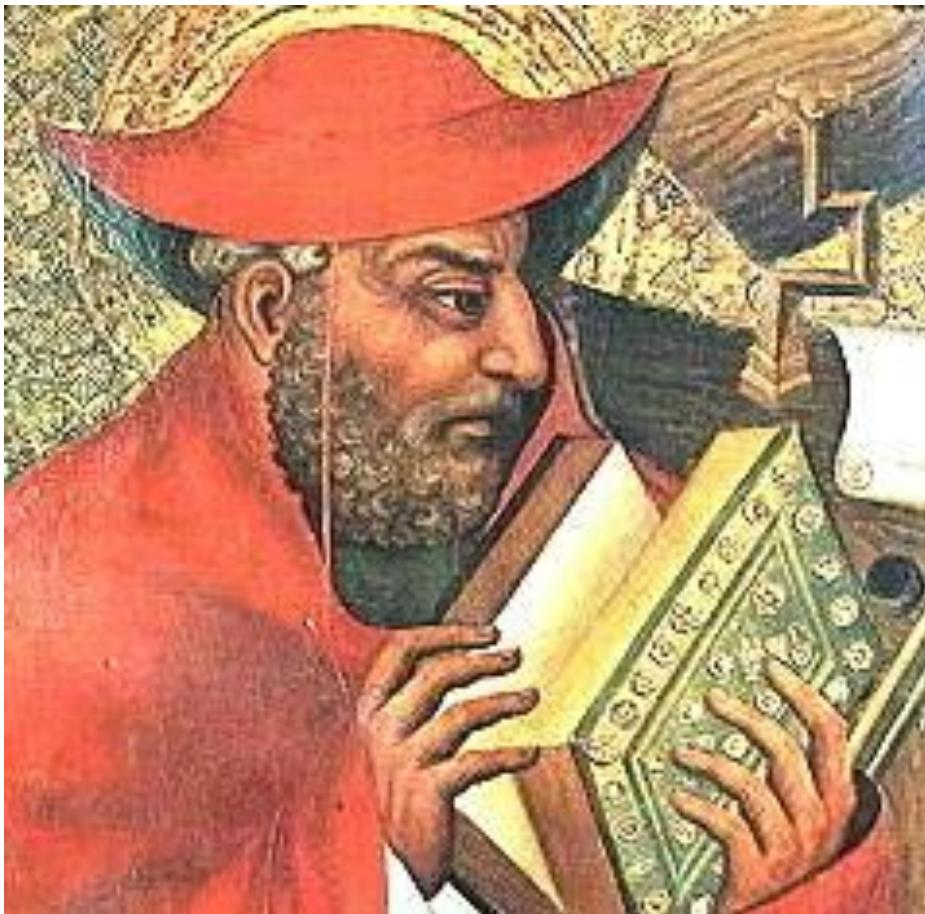

Zneužité placebo – díl II.

**Miláčku, dojdi
ho utěšit. Dozvěděl se
ve školce, že je pouhé
placebo.**

První omyl překladatele:

Svatý Jeronym

K Jeronýmovým největším úspěchům patří revize původních latinských překladů Bible, později je tento zrevidovaný překlad známý jako "Vulgáta", (latinsky "obecně rozšířená"). Ačkoliv se nejednalo o bezchybný překlad, oproti předchozím verzím zde došlo k velkému pokroku.

ŽALM 116

אתם לְךָ לִפְנֵי יְהוָה בָּאָרֶצֶת הַמִּינִים

Ambulabo coram Domino in regione vivorum.

Budu kráčet před Hospodinem v krajině živých...

Placebo Domino in regione vivorum.

Bohu se zalíbím v krajině živých

ethalech lifnej JHWH b'arcot ha-chajim

Geoffrey Chaucer: Canterburské povídky

Účinky této svátosti jsou uzdravení duše, posila, pokoj a odvaha nést utrpení spolu s Kristem, uzdravení těla – je-li to k prospěchu duše – a příprava na přechod do věčného života.

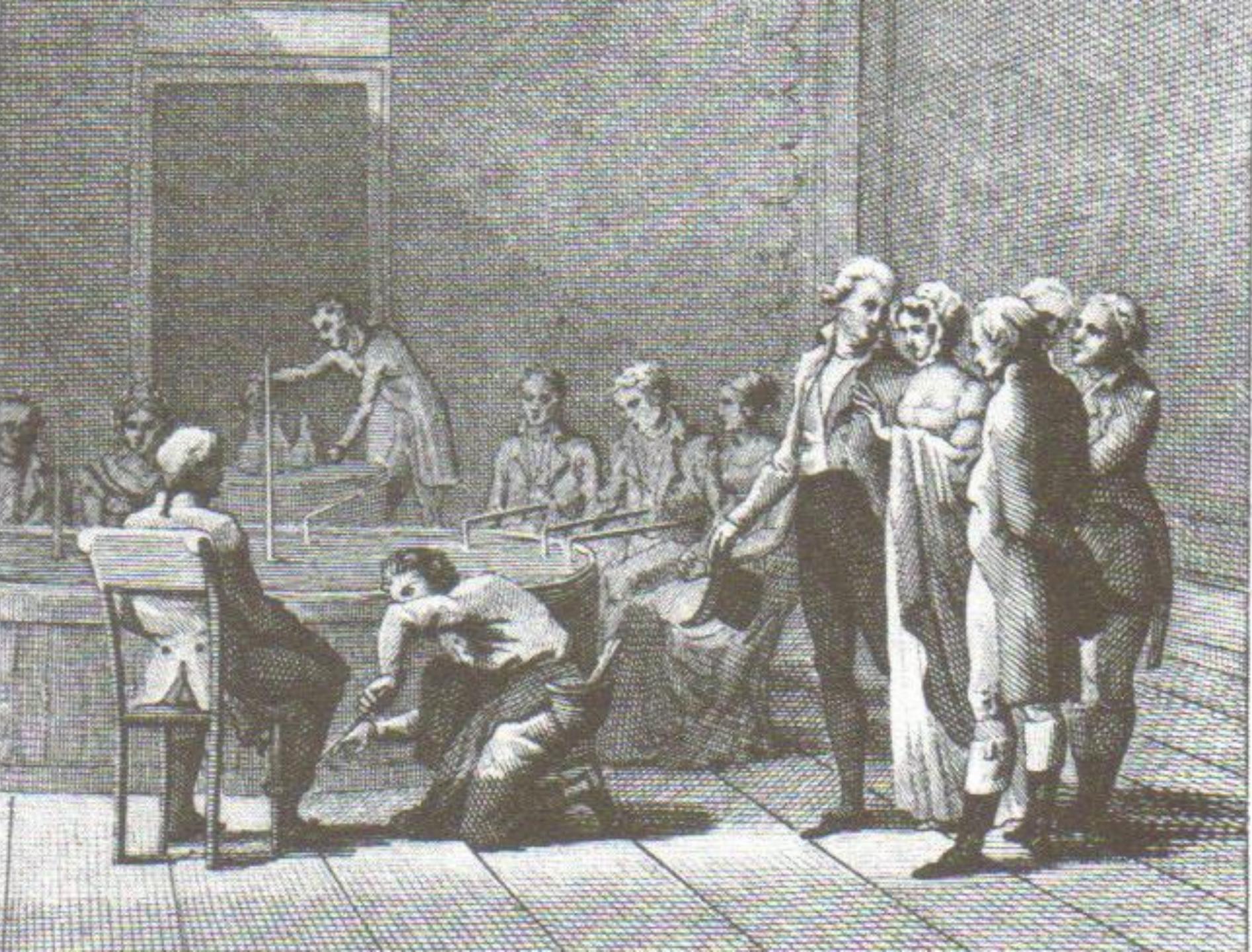

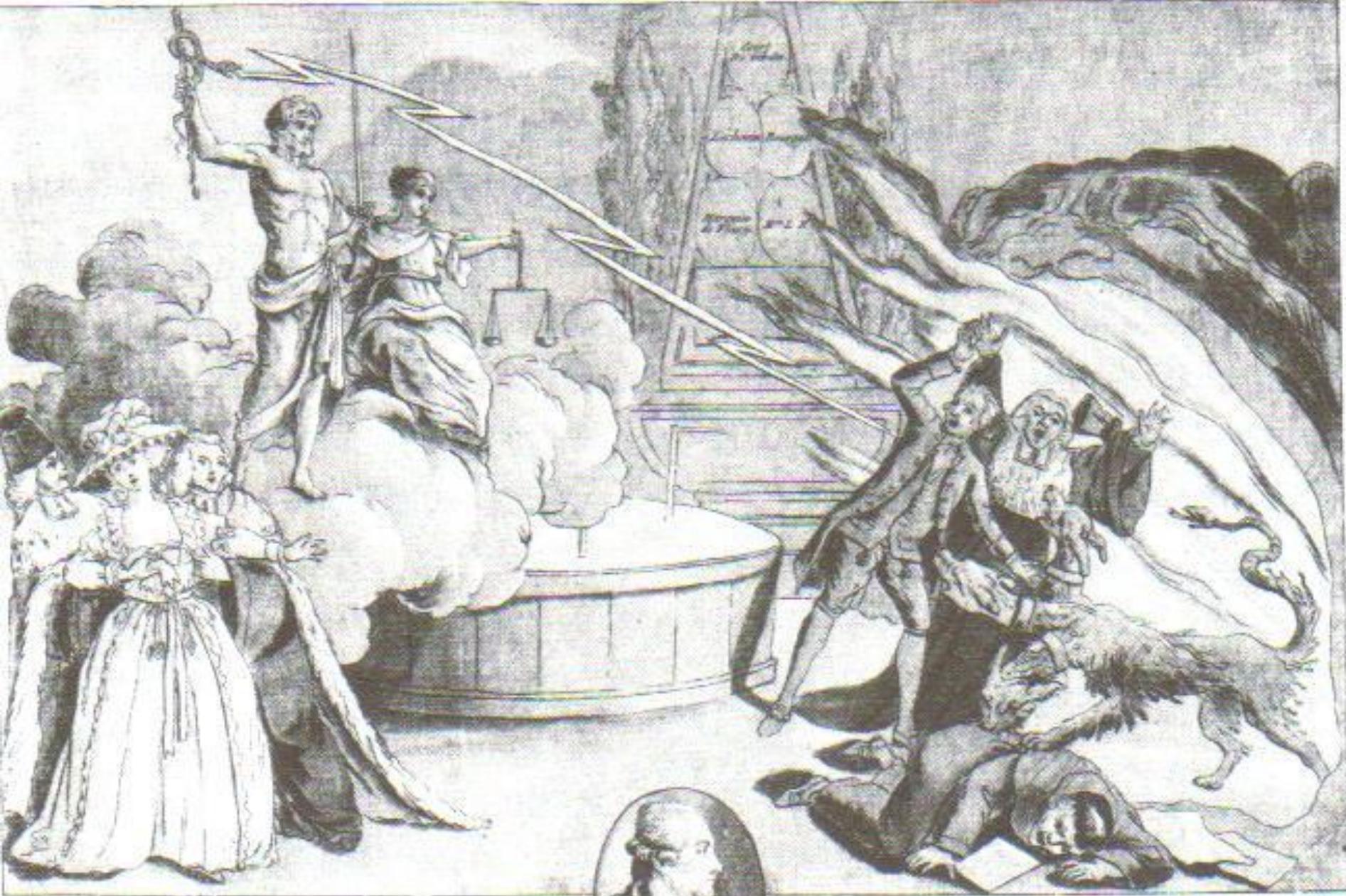

METALLIC - TRACTORS.

První omyl medicíny:

PLACEBO JE INERTNÍ LÁTKA,
KTERÁ VYVOLÁVÁ REAKCI
ORGANISMU

Inertní látka nemůže vyvolat reakci,
neb je ze své podstaty inertní.

Placebo-odpověď není reakcí na nějakou látku,
ale složitým psychobiologickým a kulturním
fenoménem, který se vědecké medicíně nechce řešit.

PROČ?

Proč je placebo odbýváno:

- Nezbytný reduktionismus vědeckého přístupu;
- Provokační charakter otázek, které se v souvislosti s odpovědí organismu nezbytně vynoří.

Jonas WB: Reframing placebo in research and practice. Phil Trans R Soc B, 2011;366:1896-1904

Moerman DE: Examining a powerful healing effect through a cultural lens, and finding meaning. J Mind Body Regul, 2011,1;(2):63-72

Experimentálně vyvolaná bolest

Fyziologický roztok + 6-8 slov (analg.)

ÚSTUP BOLESTI

NaCl

Fyziologický roztok bez komentáře

BOLEST TRVÁ

NaCl

versus

Benedetti F, Amanzio M: The neurobiology of placebo analgesia: from endogenous opioids to cholecystokinin. *Prog Neurobiol*. 1997;52(2):109-25

Experimentálně vyvolaná bolest

**APLIKACE
NALOXONU**

Fyziologický roztok + 8 slov (analg.)

~~ÚSTUP BOLESTI~~

**RUŠÍ
ANALGETICKÝ EFEKT**

Práce prokazující blokádu analgetického účinku placebo naloxonem se ale datují již od roku 1978 (Levine JD et al.: Lancet, 1978;2:654-657)

Benedetti F, Amanzio M: The neurobiology of placebo analgesia: from endogenous opioids to cholecystokinin. Prog Neurobiol. 1997;52(2):109-25

Druhý omyl medicíny: LÉČBA XY JE LEPŠÍ NEŽ PLACEBO

**Jak které! Jelikož není placebo jako placebo.
A také by byl omyl se domnívat...**

SKUPINA

AKTIVNĚ LÉČENÁ

PLACEBOVÁ

Druhý omyl medicíny: LÉČBA XY JE LEPŠÍ NEŽ PLACEBO

Jak které! Jelikož není placebo jako placebo.
A také by byl omyl se domnívat...

NIC

V PLACEBOVÉ VĚTVI MŮŽE:

- Spontánní zlepšení až uzdravení;
- Kolísání klinického stavu;
- Regrese k průměru;
- Vlivy jiné léčby;
- Důsledky špatného roztrídění pacientů;
- Placebo typu MAC
- Placebo typu učení a podmiňování;
- Kombinace obou;
- Snaha zavděčit se lékaři.

ABY TO NEBYLO TAK JEDNODUCHÉ, můžeme „vypěstovat“ placebo analgezii, která bude:

- Zcela zrušitelná naloxonem;
- *Protože je založena na „očekávání“ (μ receptor)*
- Částečně zrušitelná naloxonem;
- *Kombinace očekávání a podmiňování*
- Odolá naloxonu a trvá;
- *Podmiňování non-opioidním analgetikem.*

Amanzio M, Benedetti F: Neuropharmacological dissection of placebo analgesia: expectation-activated opioid systems versus conditioning-activated specific subsystems. *J Neurosci*. 1999;19(1):484-94

**Aktivace opioidního systému u placebo-reaktora,
který vychází z očekávání
a malá reakce u non-reaktora,
který ale může mít placebo reakci
na základě podmiňování.**

Lékaři i pacienti by se měli postupně naučit, že placebo je integrální a neoddělitelnou součástí lékařské praxe, že je základem jejího **umění** a také povýšením její **vědeckosti**.

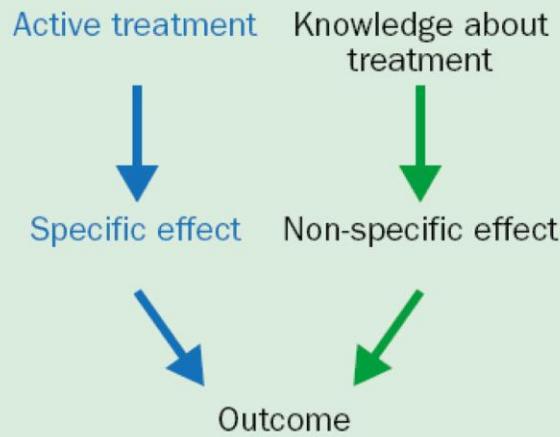
Jay Katz, 1984

Stejně jako změna, ke které dojde po aplikaci nějaké látky nevypovídá nutně jen o farmakologických vlastnostech této látky, tak odpověď na placebo nemusí nutně odpovídat jen placebo efektu.

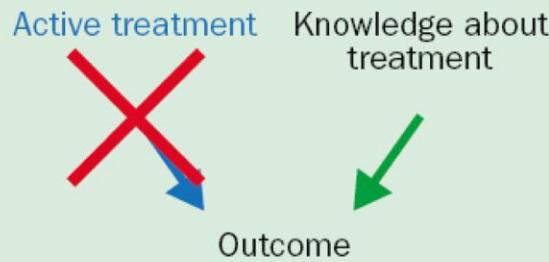
Hojení (uzdravování) prostřednictvím aplikovaných technologií zcela zastínilo proces uzdravování vycházející ze vztahu lékař – pacient.

Miller FG, Kaptchuk TJ: The power of context: reconceptualizing the placebo effect. J R Soc Med 2008;101:222-225

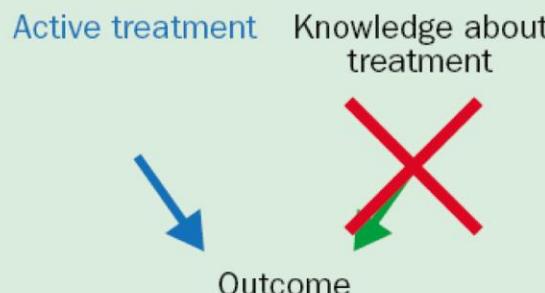
Routine medical practice

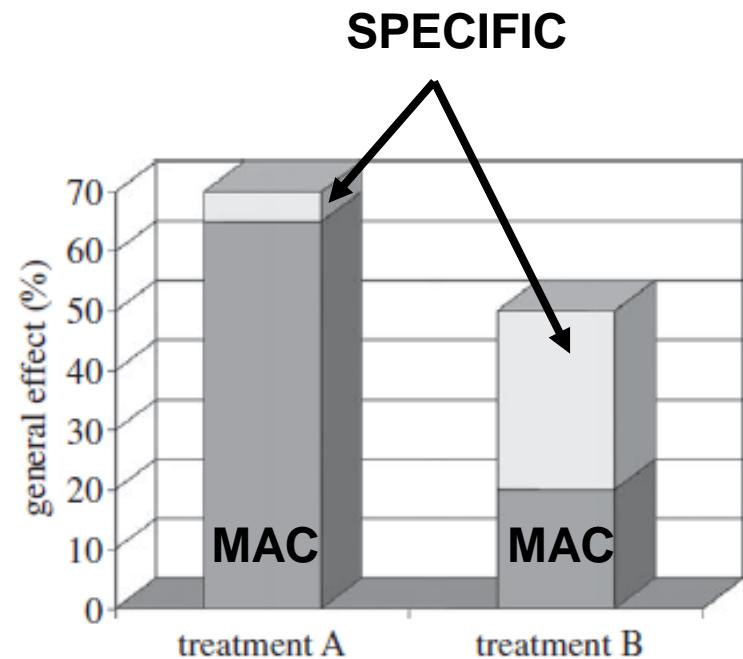
Treatment simulation with placebo

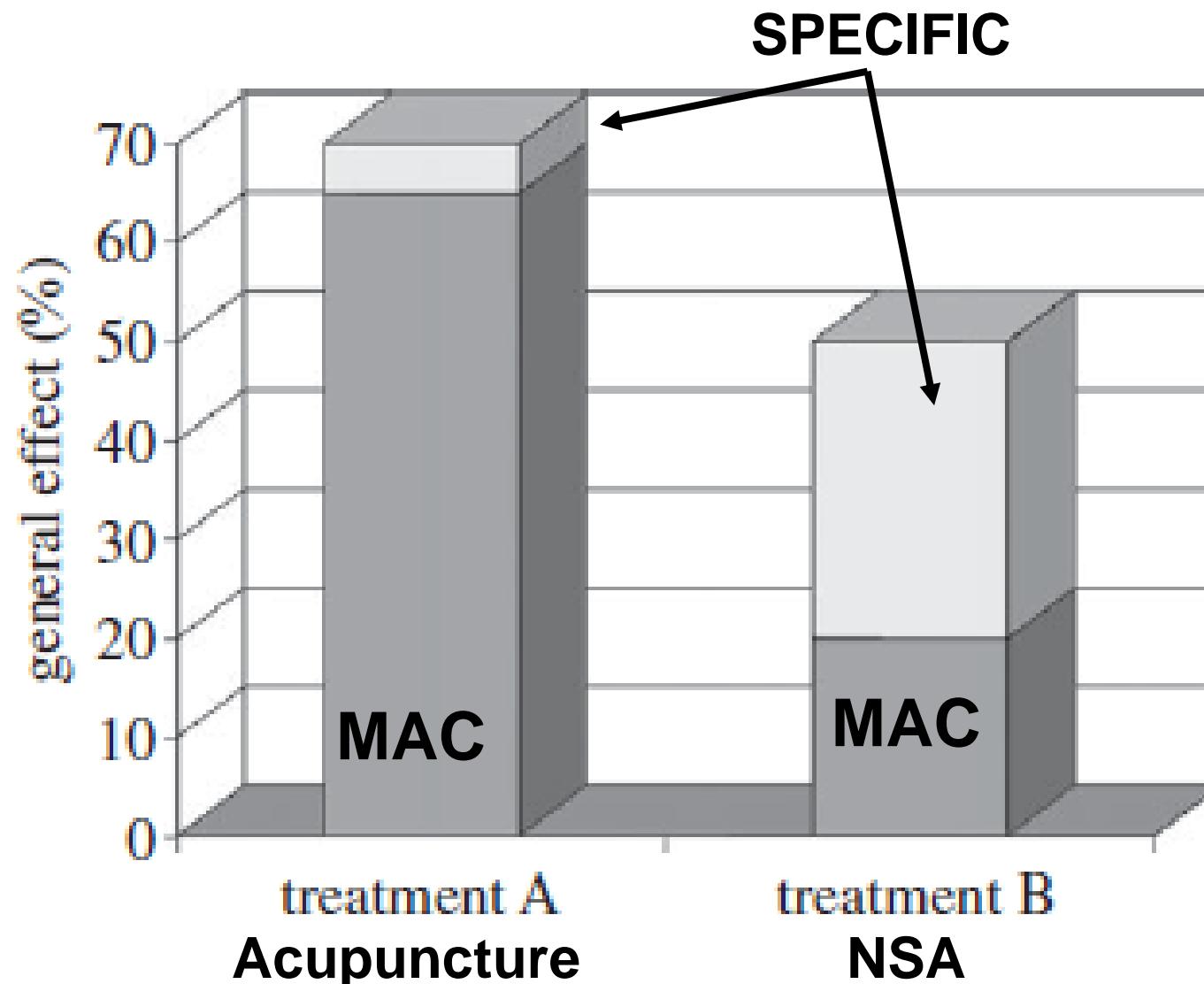
Hidden dose of active treatment

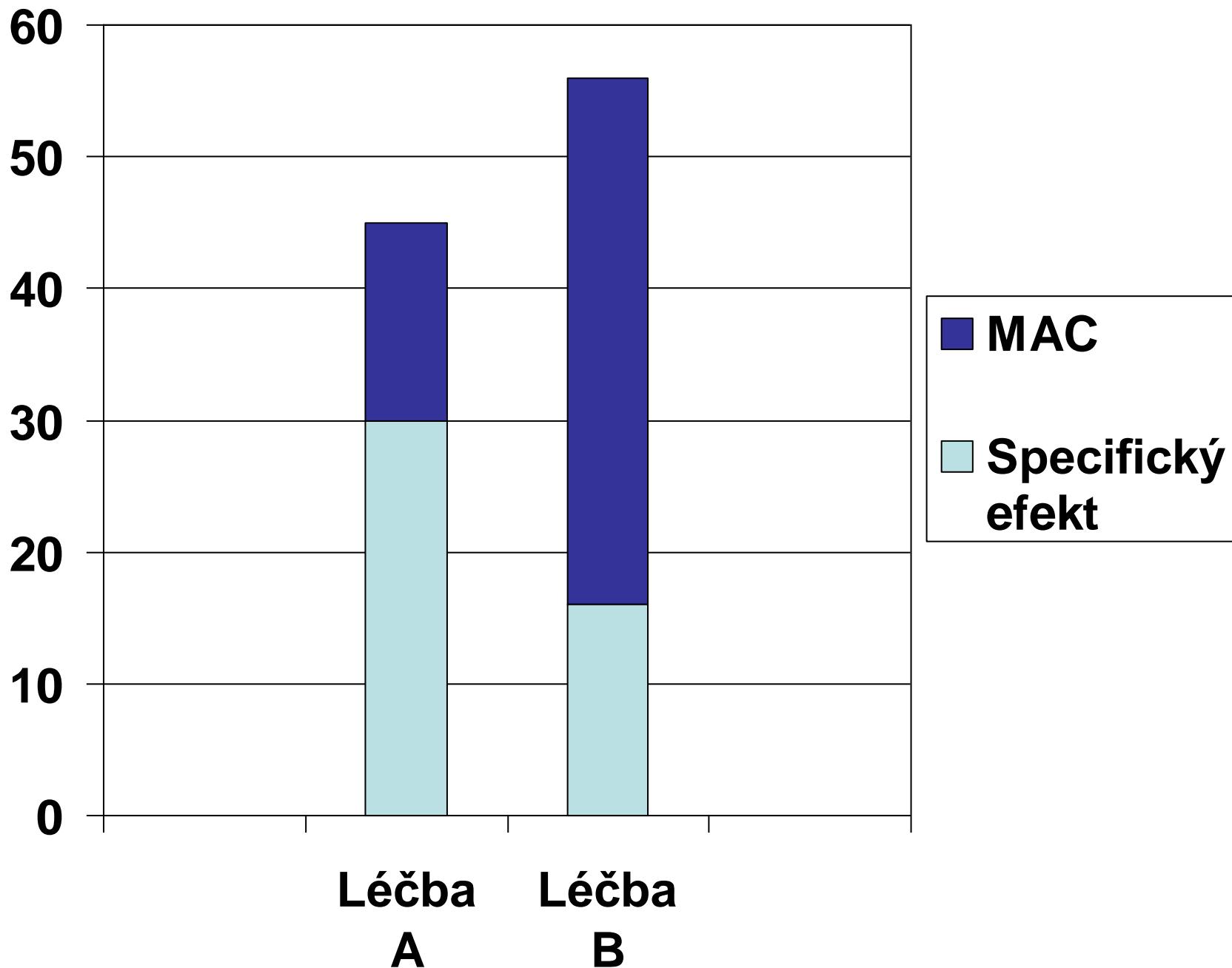

MAC effect (Meaning And Context)

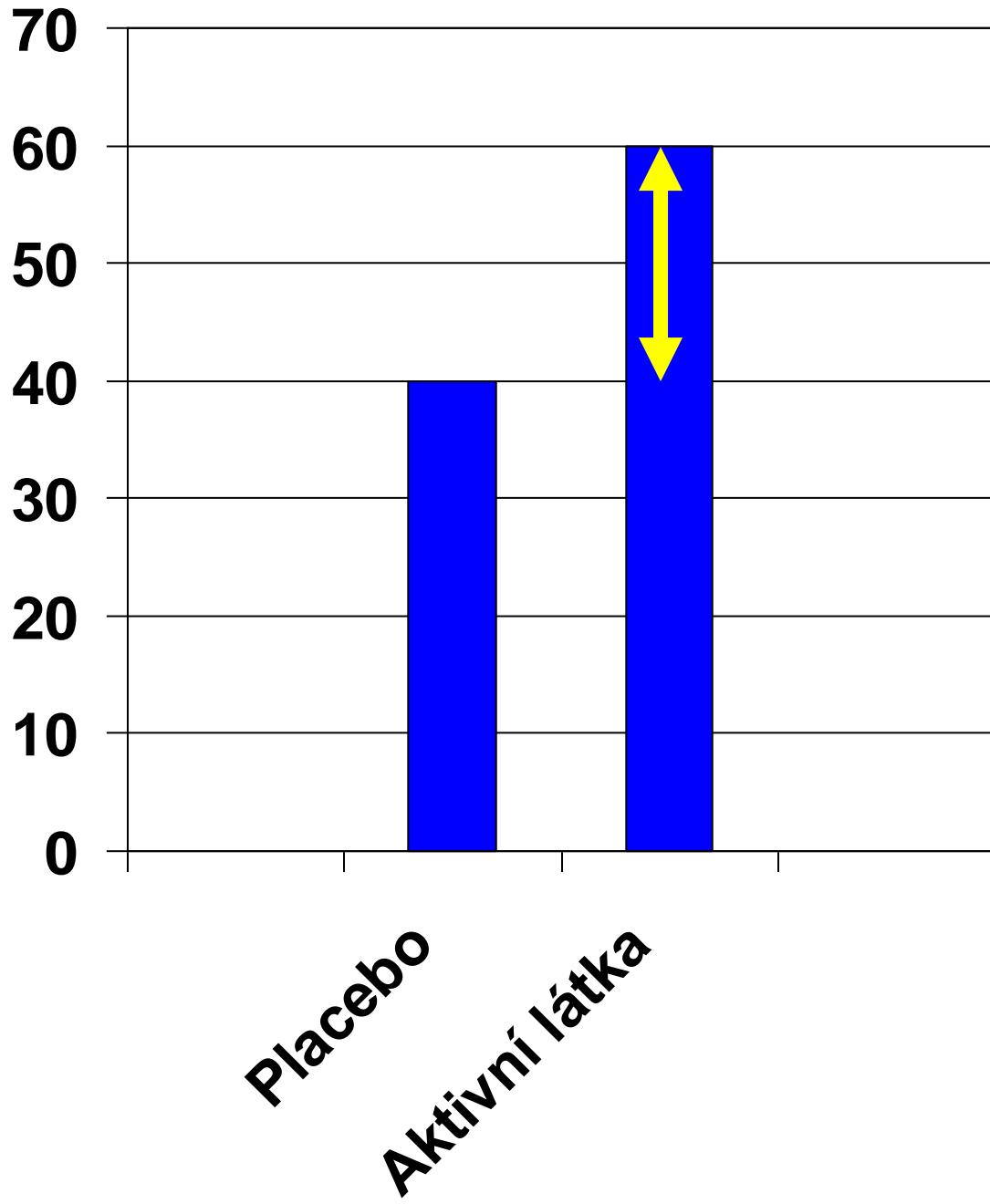

MAC effect (meaning and context)

POZOR!

■ Účinnost léčby

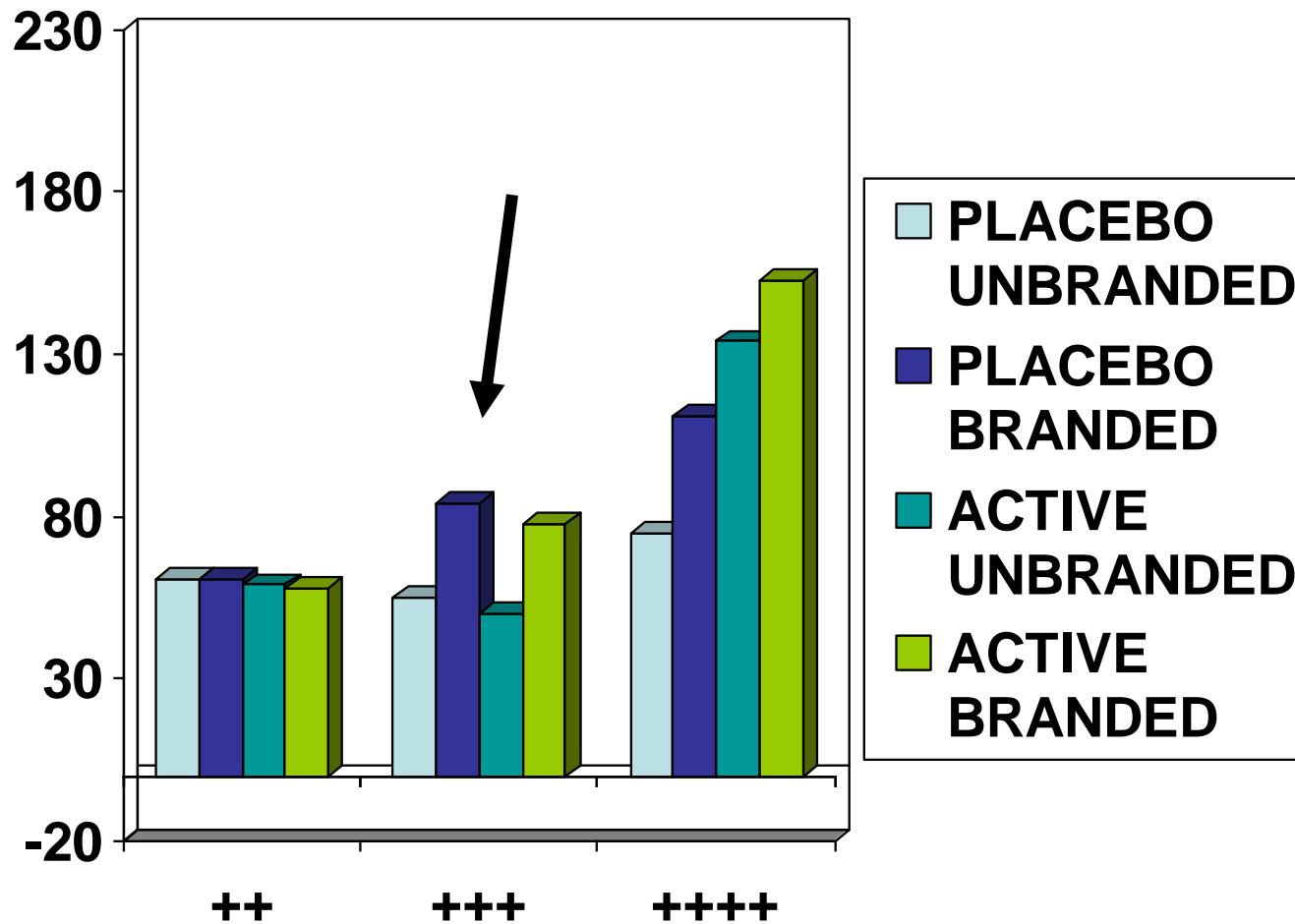
**Účinnost léku
není 60%,
ale
pouze 33%.**

**Jakou váhu má
„dobré jméno“**

neboli

ZAVEDENÁ ZNAČKA?

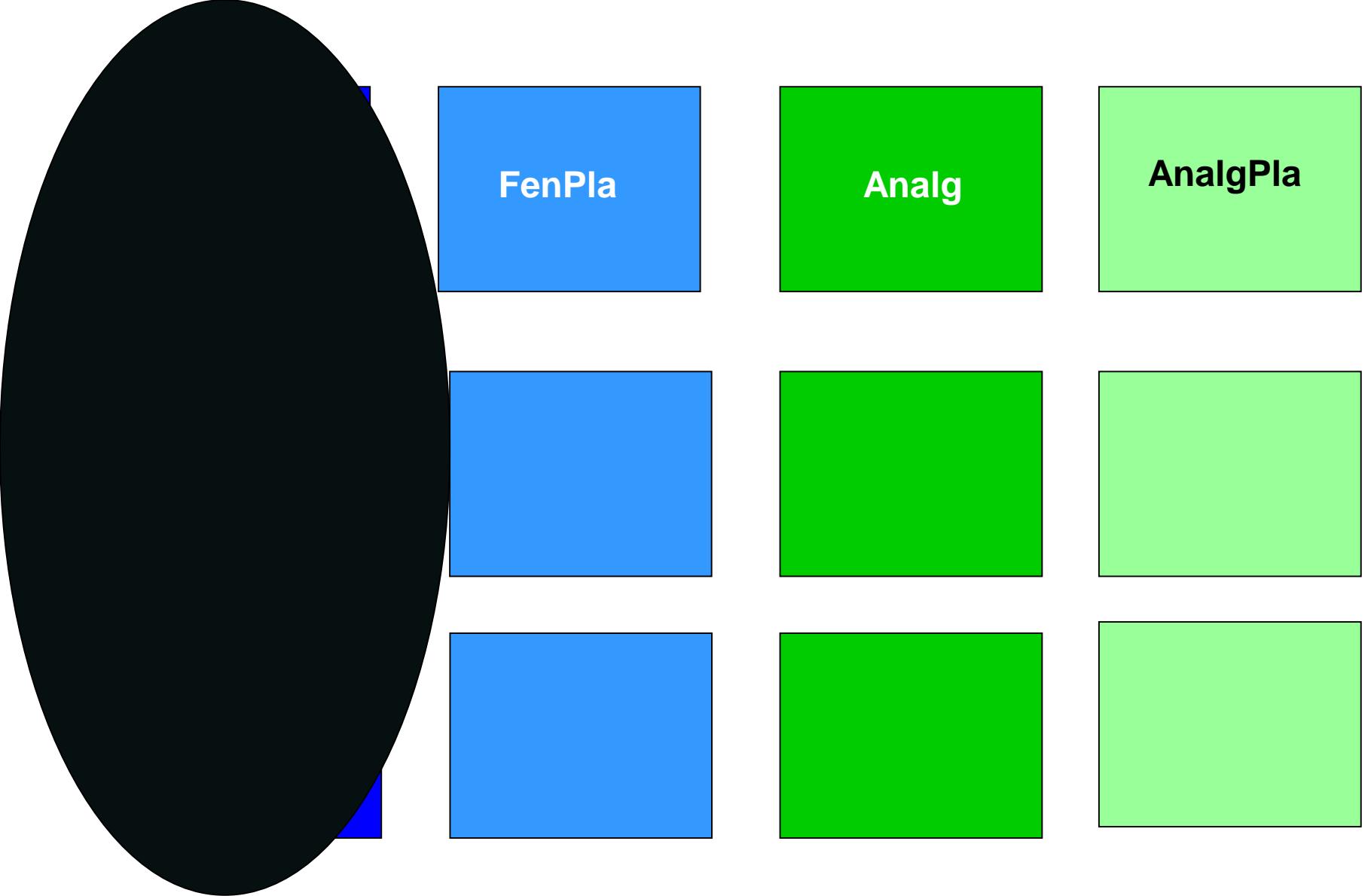
VLIV ZAVEDENÉ ZNAČKY

Branthwaite A, Cooper P: Analgesic effect of branding in treatment of headaches.
BMJ (Clin Res Ed), 1981;282(6276):1576-1578

**Studie z doby
KDY FENTANYL BYL „NOVÝ ZÁZRAK“**

**Gracely RH,et al.: Clinicians' expectations influence placebo analgesia.
Lancet. 1985, Jan 5;1(8419):43**

**Jonas WB et al.: To what extent are surgery and invasive procedures effective beyond placebo response?
A systematic review with meta-analysis of randomised, sham controlled trials.**

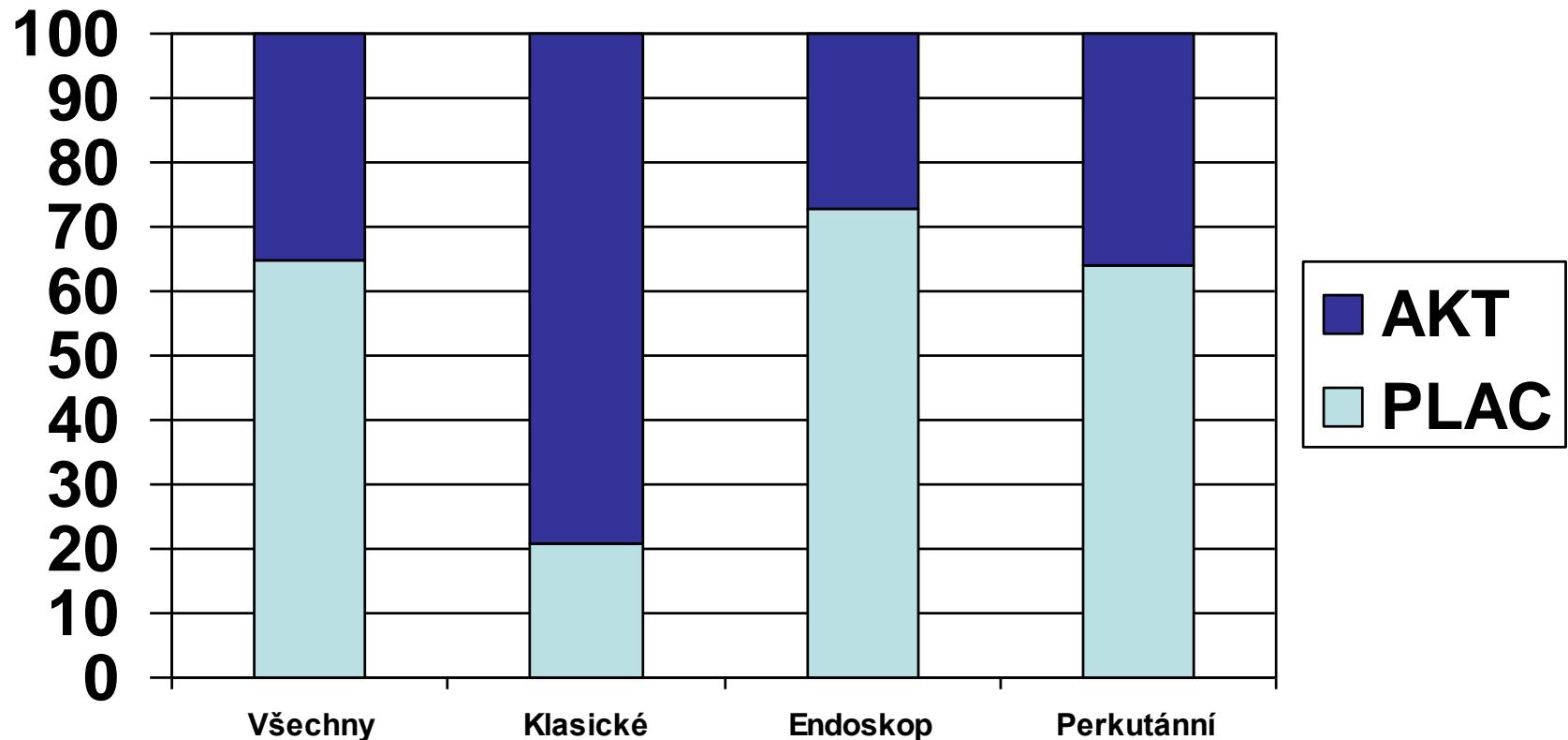
BMJ Open, 2015;5:e009655.

39 studií zahrnujících 2902 pacienty

DŮVODY OPERACE:

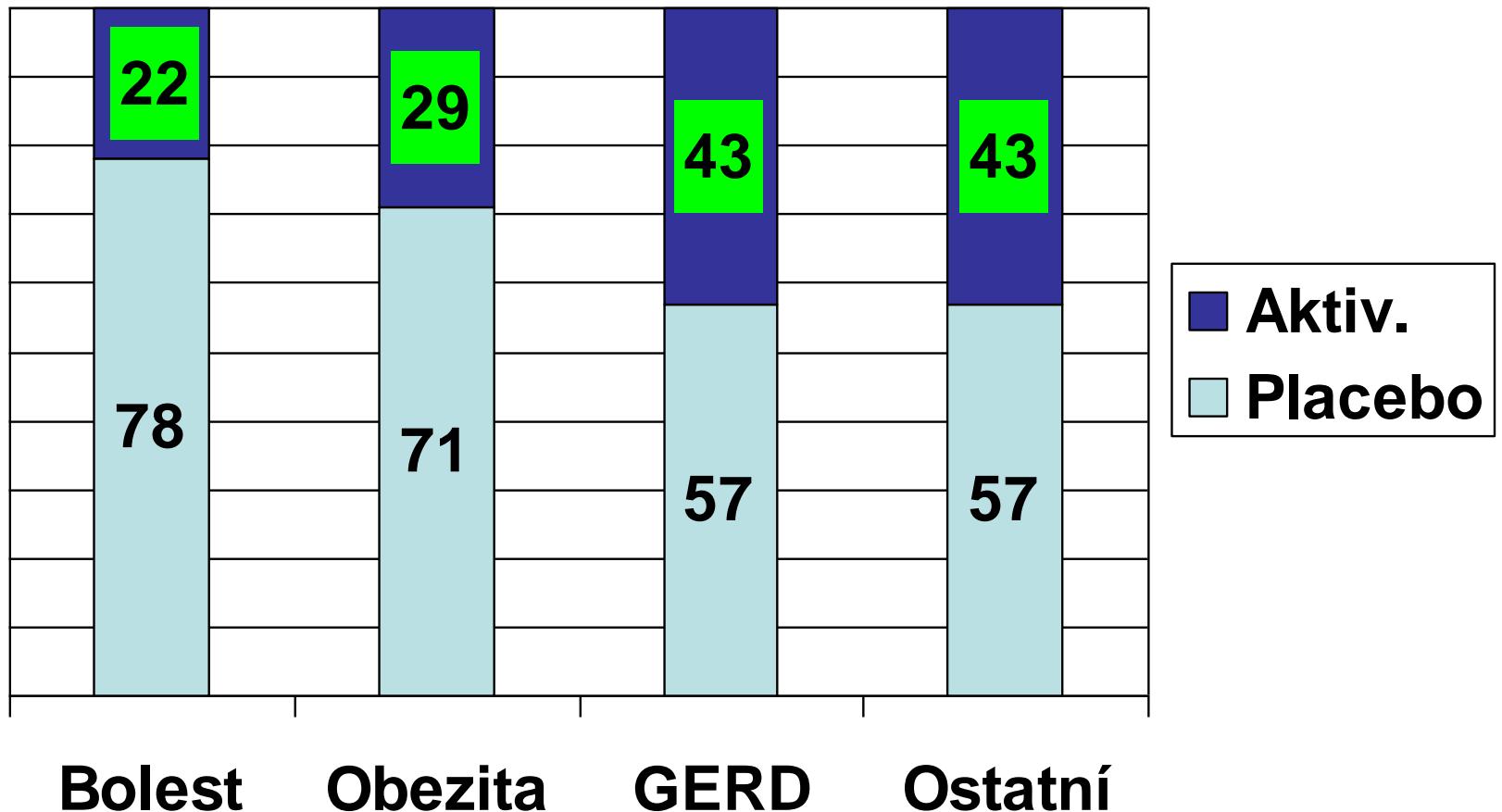
- Bolest (dolní záda, artritida, angina při ICHS, migréna)
- Obezita
- GERD
- Ostatní

Relativní podíl placebové složky na zlepšení

Jonas WB et al.: To what extent are surgery and invasive procedures effective beyond placebo response? BMJ Open, 2015;5:e009655.

Relativní podíl placebové složky na zlepšení

Jonas WB et al.: To what extent are surgery and invasive procedures effective beyond placebo response? BMJ Open, 2015;5:e009655.

ZÁVĚRY:

- Analýza nepotvrzuje efektivitu chirurgického řešení u chronických bolestí;
- Efektivita chirurgického řešení obezity je hraniční;
- Efektivita je nesporná u GERD;
- Pro ostatní klinické problémy nejsou dostupná data dostatečně průkazná.

Třetí omyl medicíny:

PLACEBO REAKTORŮ JE MEZI
POPULACÍ ZHRUBA TŘETINA.

Beecher, 1955

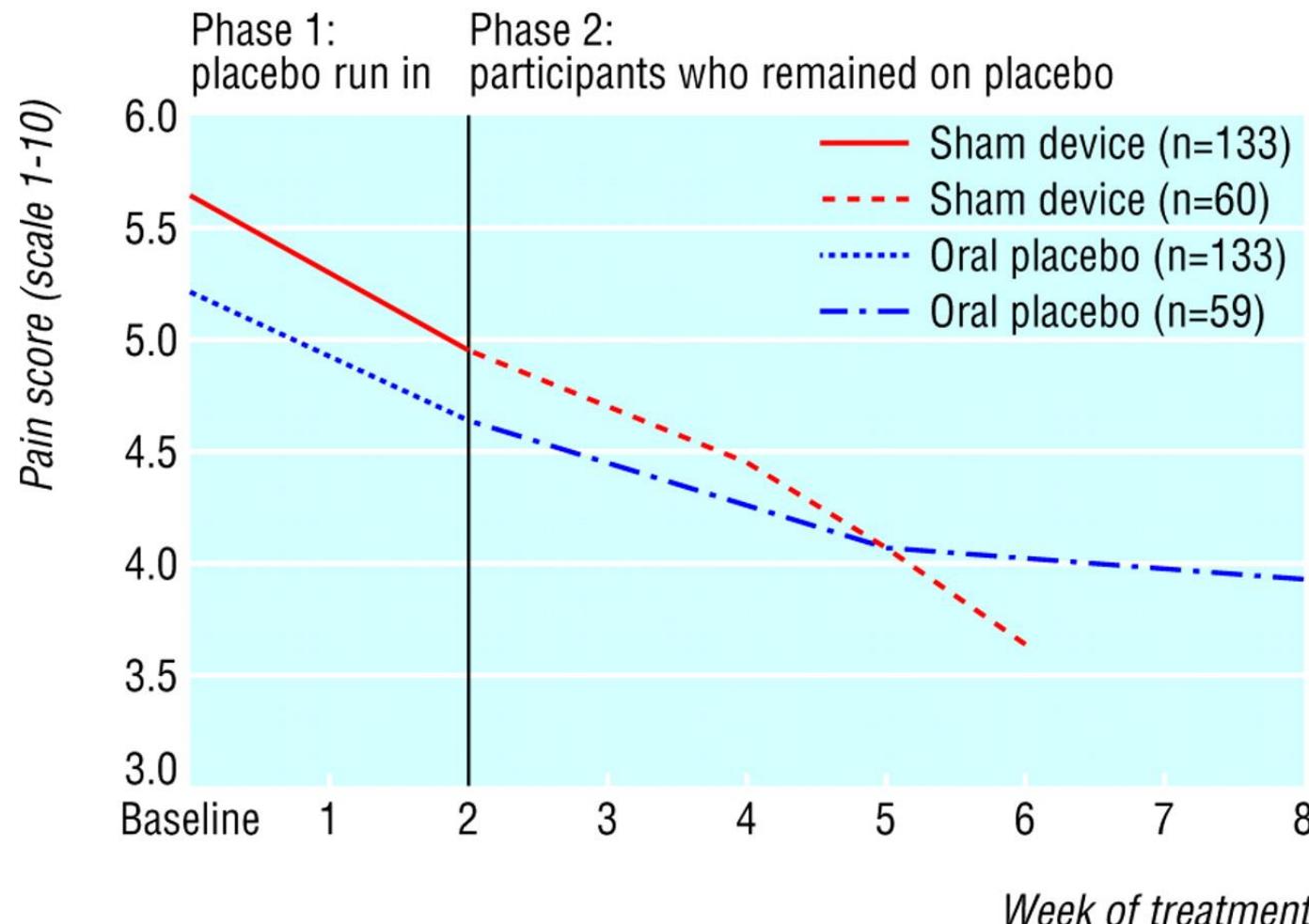
Placebo reakce není jen jednoho typu a závisí na mnoha okolnostech, počínaje uspořádáním aplikace a konče kulturním zázemím.

Autor prokázal reaktivitu v rozmezí 0 – 100 %.

Moerman DE: Cultural variations in the placebo effect. Ulcers, anxiety and blood pressure. Med Anthropol Quart, 2000;14(1):1-22

Beecher HK: The powerful placebo. JAMA, 1955;159(17):1602-1606

Fig 2 Time trends of outcomes for all participants during the placebo run-in period and for participants who remained on placebo treatments: pain scale

Kaptchuk, T. J et al. BMJ 2006;332:391-397

Nežádoucí účinky placebo-terapie (n/%)

• „AKUPUNKTURA“		• TABLETY	
• Bolest při léčbě	19/15	• Ospalost	25/20
• Bolest po vynětí	12/10	• Xerostomie	23/19
• Zarudnutí, otok	4/3	• Neklid	9/7
• Jiné	13/12	• Závratě	6/5
		• Cefalgie	5/4
		• Anxieta	4/3
		• Noční můry	4/3
		• Nauzea	4/3

Ader R, Cohen N:
**Behaviorally conditioned
immunosuppression and
murine systemic lupus
erythematosus.**

[Related Articles](#) [Links](#)

Science. 1982 Mar 19;215(4539):1534-6.

Délka přežívání

ZM: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

NM: XXXXXXXXXXXXXXXXX

NMC: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

NMS: XXXXXXXXXXXXXXXXX

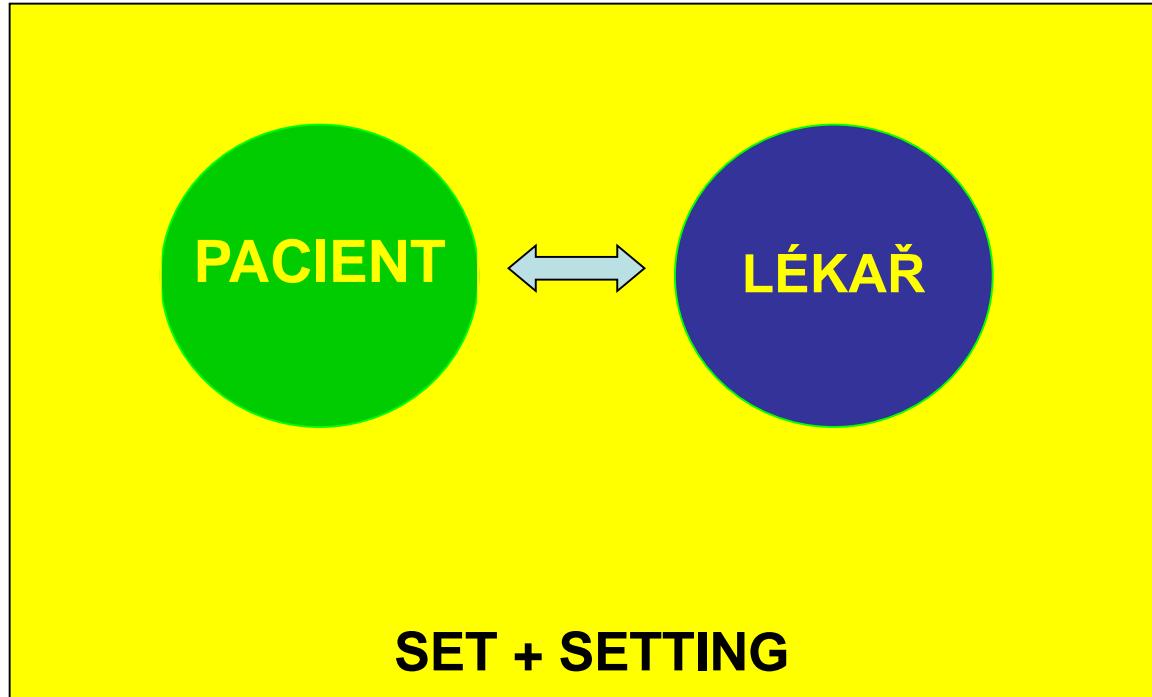
NMCS: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

NMC/S: XXXXXXXXXX/**SP**/XXXXXXXXXXXX

NMC/S: XXXXXXXXXX/SN/XXXXXX

KULTURA

Hawthorne efekt

OČEKÁVÁNÍ, ZKUŠENOST, ZÁCVIK,
PODMÍNĚNÁ ODPOVĚĎ

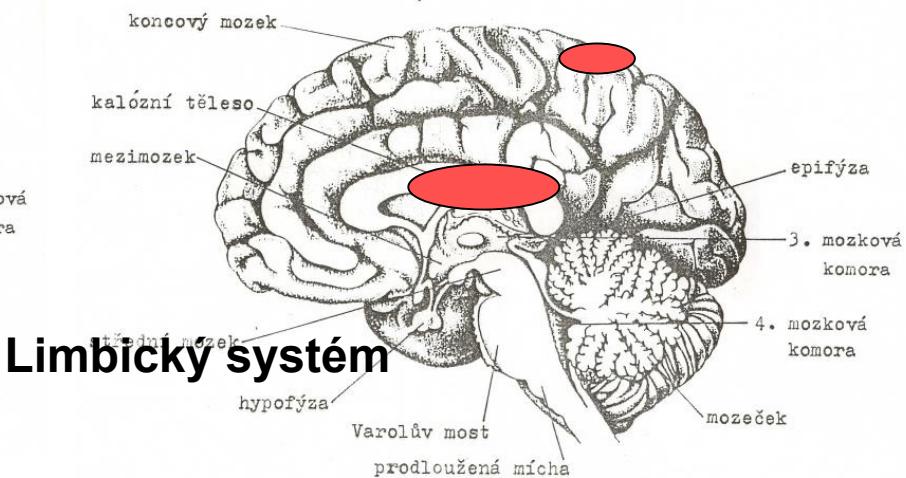
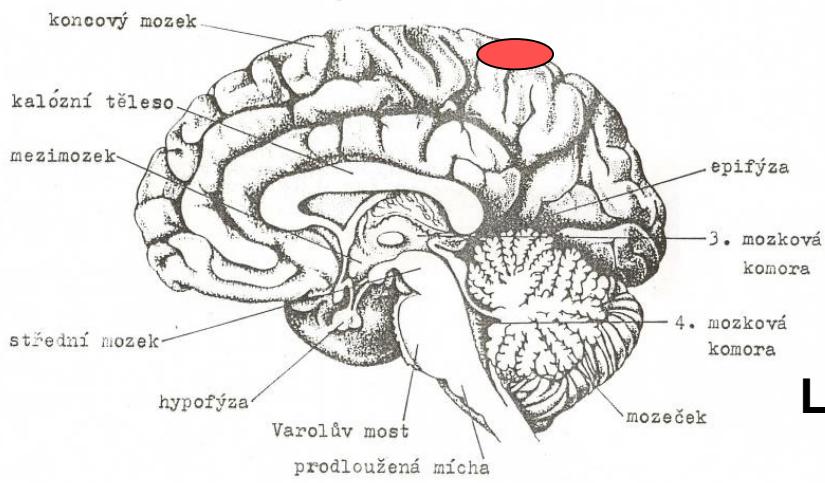
To je zajímavé...
Najednou mě přestávají
bolet záda.

**ZAČÁTKY
AKUPUNKTURY**

Píchnutí jehlou

Píchnutí jehlou + sdělení, že jde o akupunkturní zárok

Různá slova vyvolávají různé odpovědi; proto POZOR NA NĚ!

A také mi nikdo nevysvětlil,
jak je možné, že akupunkturní body
mají signifikantně nižší kožní odpor
(neboli signifikantně vyšší vodivost),
než zbytek tělesného povrchu.

Jak na to tenkrát přišli
a jaký význam to má?

Nicméně medicína postavená na důkazu
se o tyto důkazy nestará (proč asi?)
a ví, že to je placebo-efekt.

VLIV BARVY

Změny spojené s podáním u 30% subjektů, velmi silně pocíťované u dvou osob. Dvě kapsle vyvolaly výraznější změny než jedna. Modrá barva byla spojována se sedativním účinkem a červená se stimulačním.

Blackwell B, et al.: Demonstration to medical students of placebo responses and non-drug factors. Lancet, 1972;1(7763):1279-1282

BARVA PLACEBA A ITALSKÝ PARADOX

Naše zkušenosti z roku 1968 – Demigren Sandoz x Estebin

**Teplé barvy povzbudivé a adrenergní NÚ
PRO SEDATIVA A HYPNOTIKA = MODRÁ**

Honzák R, et al.: Our experience with the effect of placebo in some functional and psychosomatic disorders. Activ Nerv Super (Prague), 1971;13:190-191

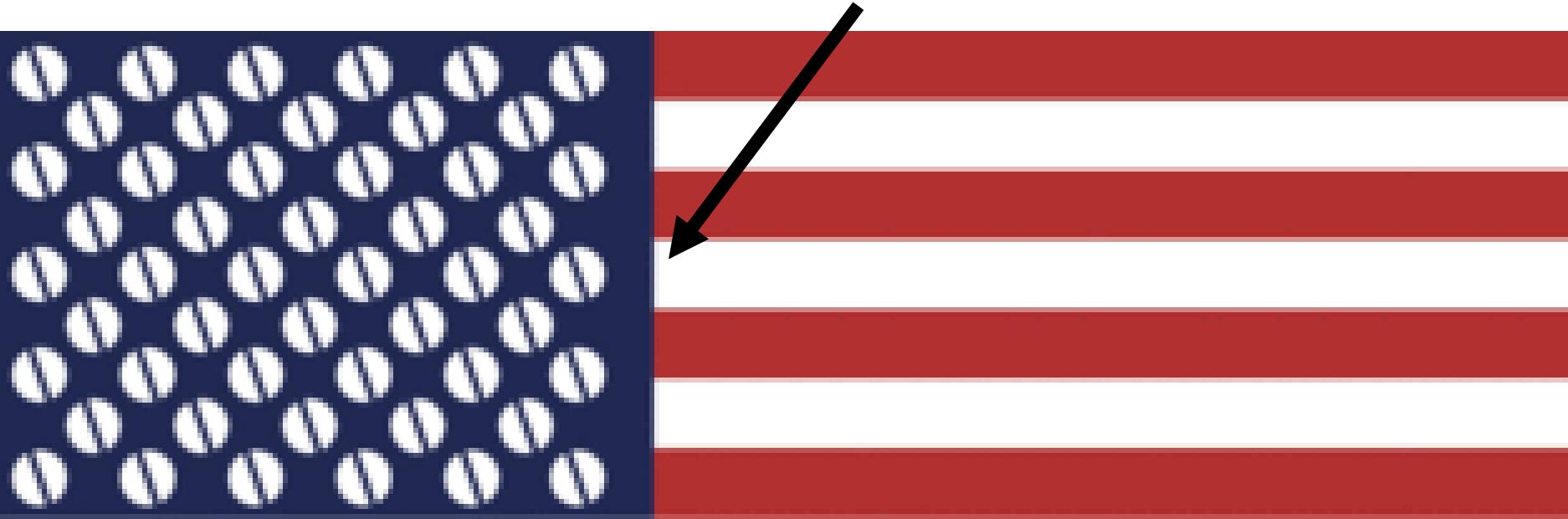
**Modrá nezabrala u italských mužů,
naopak byla patrná aktivace**

A ZDE JE VYSVĚTLENÍ:

SQUADRA AZZURA

PLACEBO

ÚČINNĚJŠÍ NEŽ AKTIVNÍ LÉK?

Tuttle AH, et al.: Increasing placebo responses over time in U.S. clinical trials of neuropathic pain. Pain. 2015 Aug 22

Za prvé: placebo efekt je v zásadě efekt vyrůstající z psychosociálního kontextu a naše data ukazují, že různé sociální podněty, jakými jsou slova, rituály nebo terapeutické akty, mohou měnit jak chenické tak neurofyziologické pochody v mozku.

Za druhé: mechanismy aktivované placebem jsou tytéž, které jsou aktivovány léky (ev. drogou), což naznačuje, že konečný účinek léku je také výsledkem kognitivní/afektivní interference.

Za třetí: Když jsou významně narušeny prefrontální funkce, je placebo odpověď redukovaná, nebo zcela chybí, jak se děje u demence Alzheimerova typu.

Benedetti F: **How Placebos Change the Patient's Brain**
Neuropsychopharmacology Reviews (2011) 36, 339–354;

PLACEBOS

FAST-ACTING, EXTRA-STRENGTH PLACEBOS

CARTOONSTOCK
.com

**Na podzim, když padá listí,
Šaratice střeva čistí.**

ŠARATICE NENÍ PLACEBO

A photograph of a wooden bench in a park. The ground and surrounding area are covered in a thick layer of fallen yellow leaves, indicating autumn. The bench is made of dark wood and is positioned diagonally across the frame. The background shows more trees and foliage, though they are slightly out of focus.

**DĚKUJI VÁM
ZA
POZORNOST
A TRPĚLIVOST**

SOUHRN

Placebo (a s nimi nocebo) efekty jsou většinou považovány za cosi, co nenávratně patří magické medicíně minulosti, nebo na druhé straně jen ke kontrole osvědčující účinnost aktivních léků. Nicméně ani jeden z pohledů nepostihuje to, jakou roli placebo hraje v současné medicíně a především – je-li medicína něčím mezi vědou a uměním – v umění terapie.

Placebo (a s ním i nocebo) efekty vycházejí jak z osobních psychologických a sociálních charakteristik , tak z terapeutického vztahu a nakonec i z kulturních tradic. Výsledky rituálů se pak objevují v klinickém účinku.

Jak prokazují některé experimenty, lékař spolu s placebem dává kus vlastní osobnosti a jak nám zanechal platné poselství Michal Balint, měl by znát své účinky, včetně nežádoucích, i to, jak se správně dávkovat.